

Deze week brengt 't Stuc twee films en een vijftal videofilms met als thema homoseksualiteit. Uiteraard is Tom Kalin van de partij, maar er zijn er meer. Een tipje van de sluier op pagina zeven.

Tussenkategorie inschrijvingsgelden op de wip Bijna-beursstudenten bijna weg?

Ondanks het feit dat België er zich in internationale verdragen toe verbond het onderwijs volledig kosteloos te maken, heerst in ons land nog steeds de traditie inschrijvingsgeld te eisen van mensen die hogere studies volgen. Op deze, op zich ondemokratische, regel wordt wel een sociale correctie toegepast. Het bedrag dat betaald wordt als inschrijvingsgeld, is voor een stuk afhankelijk van het inkomen van de ouders van de student. Zo is er aan de KU Leuven naast het volledig inschrijvingsgeld (17.600 frank) een speciaal tarief voor beursstudenten (3200 frank) en voor bijna-beursstudenten (9300 frank). Het nut van de laatste categorie wordt de laatste tijd regelmatig in vraag gesteld. Een van de betere voorstellen tot wijziging in dat verband komt van Frans Devenyns, koördinator van de Sociale Dienst van de KU Leuven.

zonder discussie in de prullebak werpt. Alle bijna-beursstudenten een beurs toekennen zou het aantal beurzen met tien procent doen stijgen. Zelfs in dat geval zou het aantal beurzen nog niet terugkomen op nivo van pakweg vijf jaar geleden. Sinds 1989 is dat aantal met twintig procent gedaald. Of de minister tot deze (mini-male) inhaalbeweging wil overgaan, valt nog af te wachten.

Wim De Rop
Tijl Vanbrabant

De categorie van bijna-beursstudenten werd in 1978 ingevoerd. Als gevolg van de anti-krisiswet van de regering Tindemans werd het volledig inschrijvingsgeld toen verhoogd van vijfduizend naar tienduizend frank. Omdat het verschil tussen beurs- en niet-beursstudenten hierdoor plots heel groot werd besloot men de tussenkategorie van de bijna-beursstudenten in te voeren.

Om van het tarief van bijna-beursstudent te kunnen genieten mag het netto belastbaar inkomen van het gezin van de student ten hoogste vijftigduizend frank boven de maximum-inkomensgrens voor beursgerechtigden liggen. Die vijftigduizendgrens is in 1978 vastgelegd en werd sindsdien nooit meer aangepast. De grens tussen beursstudenten en bijna-beursstudenten wordt in reële termen dus steeds smaller. Op dit moment komen slechts een vierhonderd studenten aan de KU Leuven in aanmerking voor het bijna-beursstudententarief. Daarbij komt dat de tussenkategorie voor heel wat administratieve overlast zorgt, zowel voor het studenten-sekretariaat als voor de student zelf.

ten en bijna-beursstudenten — nu dus nog steeds vijftigduizend frank — koppelen aan de inkomens van de levensduur. Maar dat is voor Devenyns maar een halve oplossing. Volgens hem zou het beter zijn de tussenkategorie gewoon af te schaffen en de maximum-inkomensgrens om beursgerechtigd te zijn met vijftigduizend frank te verhogen. Die maximum-inkomensgrens ligt volgens Devenyns al jaren op een veel te laag nivo. Men moet immers al een onaanvaardbaar laag inkomen hebben om nog aanspraak te kunnen maken op een realistische studiebeurs. De gevolgen van heel het voorstel Devenyns zijn duidelijk. Studenten die vroeger in de tussenkategorie vielen, worden dan beursstudenten, betalen dus het minimum-inschrijvingsgeld en krijgen een beurs van minstens vijftigduizend frank. Bovendien worden het studentensekretariaat en de betrokken studenten verlost van heel wat administratieve overlast.

Jammer genoeg kreeg Frans Devenyns van de bevoegde instanties nog steeds geen antwoord op zijn voorstellen. De universiteit wil waarschijnlijk iedere vermindering van inkomsten uit inschrijvingsgelden tegengaan. De minister van zijn kant heeft al meermaals duidelijk gemaakt dat hij ieder voorstel dat een verhoging van het budget voor studietoelagen impliceert

'BINNENIN'

Roze Drempel 25 jaar 6,7 en 12

Vorige week vertelde mij een mooie jongen dat zijn lievelingskleur roze is. "Ik heb daar helemaal geen probleem mee", zei ik en ben op zijn aanbod ingegaan, want ik ben nogal ruimdenkend en altijd te vinden voor een experiment. Veto beklemt kleur. Het resultaat heb je in je pollen.

Betoging 2
1500 mensen lieten hun ware geartheid zien. Voor velen was het een opluchting om voor hun ware gevoelens uit te komen. Alleen, hoe vertel ik mijn vader dat ik anti-racistisch ben.

Vermandere 10
De herenliefde, nee dat bestaat bij ons in de Westhoek niet. En trouwens dat mag niet van de paus, maar daar trekken wij ons niets van aan.

Leuven Bloedserieus Resus-negatief, respons-positief?

Tenzij u vijf jaar madeliefjes bent wezen plukken op de zuidpool, weet u vast wel dat Leuven Bloedserieus niet het nieuwe charme-offensief van de Leuvense politie is, of de titel van de biografie van onze rektor, maar wel de grootscheepse jaarlijkse bloedinzamelingsactie die tot vorig jaar eenzaam door de Landbouwkring LBK werd georganiseerd. Een overzicht.

Leuven Bloedserieus zag het levenslicht in 1990, toen Karel 'Sjarel' Borckmans, toenmalig preses van LBK, samen met zijn presidiumploeg het initiatief uit de grond stampte. Ze werkten het concept uit de bloedgifte te koppelen aan een concert aan vermindere prijs, om zo het studentenpubliek een extra stimulans te bezorgen, en de drempelvrees om bloed te geven aanzienlijk te verlagen. De schrik voor de prik bleek inderdaad kleiner dan algemeen werd aangenomen, want met 1300 deelnemers werd de actie een onverhoopt succes. Men maakte er om die reden dan maar een jaarlijks weerkend evenement van, maar van kinderziekten bleef het niet gespaard. Zo was het een voortdurende zorg een geschikte lokatie te vinden waar de concerten konden plaatsvinden, zonder de omwonenden al te zeer voor het hoofd te stoten. Bloedserieus vond reeds plaats in een tent aan het sportpark en op de schaatsbaan van Haasrode, zeker geen ideale lokaties. Dit probleem lijkt zijn beslag te hebben gekregen door het vinden van een min of meer vaste plek in zaal Corso.

vergadering tussen LBK en Medica, waar het partnerschap zal besproken worden. Mocht het duidelijk worden dat Medica geen meerwaarde aan het project geeft, zou LBK misschien kunnen besluiten dat het huwelijk geen vruchten heeft afgeworpen en dat ze naar de toekomst toe weer hun eigen boontjes gaan doppen. Al heeft niemand het daar voorlopig over, uiteraard. Beide partijen maken gewag van een voorbeeldige samenwerking, zoals mag verwacht worden van een jong koppel.

Voorts stagneerde de laatste jaren de toeloop van bloedgevers, zodat men bleef hangen tussen 1400 en 1500 donors. Op zich nog steeds geen slecht resultaat, alleen jammer dat de kosten nagenoeg nooit konden gedekt worden, zodat steeds op de goodwill van Het Vlaamse Rode Kruis moest gerekend worden om het gemaakte financieel verlies bij te passen, en dit ondanks de jaarlijks toenemende sponsoring. Om een mouw te passen aan deze bijkomstigheden wordt er dit jaar dankbaar gebruik gemaakt van het feit dat er sinds een tweetal jaar ook iets bestaat als Gent Bloedserieus, georganiseerd door Vlaamse Landbouwkundige Kring Gent. Leuven en Gent Bloedserieus zullen dit jaar voor het eerst gelijktijdig plaats vinden, kwestie van meer pers en publiciteit te vergaren. Ook de opening in de Leuvense actie naar Medica toe is nieuw van dit jaar. We vroegen tekst en uitleg aan Steven Vannes, werkgroep LBK Leuven Bloedserieus, en Katrien Van Emelen, werkgroep Medica Leuven Bloedserieus.

Krater

Wat de prijzen van de optredens betreft, zijn beide organisatoren op de hoogte van de bezwaren die circuleren. Zo begrijpen ze best dat sommige kandidaat-donors zich meer aangesproken zouden voelen als ze kosteloos naar de optredens zouden mogen, in plaats van met 100 frank korting in het riet te worden gestuurd. Steven Vannes: "We moeten echter opletten dat we onze goede bedoelingen niet kelderden door een enorme financiële krater achter te laten. Zelfs onze sponsoring laat ons niet toe grote risico's te nemen." Daar zou tegenover moeten staan dat elke donor dit jaar zou kunnen rekenen op een zekere vergoeding in natura. Er waren dit jaar trouwens vergevorderde gesprekken met de directie van Alma, die zich bereid toonde een gratis maaltijd te verstrekken aan iedere deelnemer. Jammer genoeg sprongen die gesprekken te elfder ure af, zodat het ook dit jaar bij een puddinkje zal blijven.

De samenwerking met Medica werd niet ingegeven door het tanende entoesiasme bij LBK. Alleen werd er vanuit de algemene raad van LBK voorgesteld het project dit jaar samen met Medica en VLK Gent te organiseren. Steven Vannes: "Op die manier zouden we de actie beter kunnen coördineren, met als enige doelstelling het aantal donors op te voeren." Enkelligen bij LBK betreurden het teloorgaan van 'hun' prestigeproject, maar ook tot diegenen drong het door dat het meest wezenlijke aan deze actie het verzamelen van zoveel mogelijk bloed is, en dat de naam en foam van LBK in deze materie van ondergeschikt belang is. Medica werd wel pas in augustus echt bij de zaak betrokken en moest om die reden nog in allerijl een werkgroep Bloedserieus oprichten. Katrien Van Emelen: "Alles moest dus snel geregeld worden, maar onze werkers zijn entoesiast, en zeker naar volgend jaar toe zien we onze samenwerking tot volle bloei komen."

En ander schoentje dat ieder jaar knelt is het feit dat Leuven Bloedserieus, ondanks de grote toeloop en de massale sponsoring, nog steeds niet zelfbedruipend is. De houding van het Rode Kruis hieromtrent is dubbelzinnig te noemen. Enerzijds profiteren ze van de massale belangstelling en trekken ze met hektoliters bloed huiswaarts, anderzijds laten ze ieder jaar in het midden of ze al dan niet financieel zullen bijspringen, om het daarna zonder veel morren toch te doen. Steven Vannes: "Hun houding is natuurlijk enigszins begrijpelijk. Ze zijn geen multinational die grote bedragen langs vensters en deuren buiten kan gooien, en daarom manen ze ons tot enige gepaste voorzichtigheid aan. Waarvan akte." Daar staat wel tegenover dat, mocht er voor de verandering eens goed geboerd worden, de organisatoren wel van plan zijn de winst over te maken aan het Rode Kruis.

Het eeuwige twistpunt blijft natuurlijk of door zo'n actie op poten te zetten geen 'Bloedserieus-effect' in de hand gewerkt wordt. Zo van die mensen die maar één keer per jaar bloed geven, en dit precies op Leuven Bloedserieus. Om dat te vermijden wordt er intensief promotie gemaakt voor meermaals bloedgeven in het bloed- en transfusiecentrum te Leuven. Katrien Van Emelen: "Meer kunnen we ook niet doen. Je kan de mensen er niet naar toe slepen." Al zou het wel een leuk zicht zijn, natuurlijk.

Alain Lacroix

Dat kan ook maar beter, want na deze editie komt er een evaluatie-

Zie ook pagina's 3 en 10

GROEP T INGENIEURS MET VISIE
INDUSTRIËLE HOGESCHOOL LEUVEN

Campus Blauwput · Vuurkruisenlaan 4 · 3000 Leuven · Telefoon 016 23 08 50 · Telefax 016 2283 43

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studietoestand en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen), wat overeen komt met ±1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Scholieren en studenten betogen in Leuven

Anti-racisme? Ja, maar niet als het regent

Vorige week woensdag was Leuven getuige van twee anti-racistische betogingen. In de voormiddag was er een scholierenoptocht. 's Avonds was er een tweede betoging tegen fascisme en racisme. Beide manifestaties verliepen vrijwel rimpelloos.

De ochtendbetoging was door Objectief 479.917, MLB en Rode Jeugd op touw gezet. Ze kadeerde in een nationale scholierenstaking. In Antwerpen, Gent, Brussel, Mechelen en St-Niklaas vonden gelijkaardige manifestaties plaats. De manifestatie die 's avonds doorging, was het werk van Los Buenos in samenwerking met enkele andere progressieve verenigingen.

Rond negen uur in de voormiddag verzamelden een tweehonderdtal scholieren zich op het Ladeuzeplein. Dit ondanks het feit dat er repressieve maatregelen waren aangekondigd vanwege enkele scholen. Na een tocht door Leuven kwamen zij om tien uur terug op het Ladeuzeplein, waar een kleinere groep studenten zich bij hen aansloot. Om kwart over tien vertrok de hele groep richting Bondgenotenlaan. Onder een stralende hemel werd een vooraf uitgestippeld parkeers door Leuven afgelegd. De politie was overvloedig aanwezig, er werden geen incidenten gemeld en de optocht verliep in een ontspannen en ludieke sfeer.

Intrede

's Avonds was het slechte weer de eerste grote tegenvaller. Hoewel het niet stortregende was het voor velen toch te nat om hun cocoon te verlaten. Een behoorlijke groep jongeren — de ordediensten telde achthonderd, de organisatoren vijftienhonderd betogers — vond de weg naar het Ladeuzeplein. De opkomst was dus beduidend lager dan die voor een gelijkaardige betoging in 1991. Toen slaagde de in het midden der ziele gegane Anti-Racistische Forum er namelijk in met drieduizend mensen het Ladeuze-

plein volledig te vullen.

De klein-linkse bewegingen waren ook deze keer aanwezig. Hoewel er contacten waren gelegd met de vakbonden, was het, zoals we vorige week schreven, allemaal te vlug gegaan om de bonden in staat te stellen hun basis te raadplegen: geen ABVV- of ACV-vlaggen in de groep. Omstreeks half acht zette de betoging zich onder begeleiding van de Leuvense politie in beweging. Via de Blijde Inkomststraat ging het richting station. Vandaar trok de stoet de Bondgenotenlaan in. Op de Grote Markt werd voor de eerste maal halt gehouden en werd 'geen fascisten in de raad' geskandeerd, alluderend op de intrede van het Vlaams Blok in de Leuvense gemeenteraad.

Intiem

In de Vaartstraat dreigden de manifestanten even van het parkeers af te wijken. Het snelle ingrijpen van Vansina's manschappen verhinderde dat echter. Ook een medewerker van Los Buenos maande de betogers aan de juiste weg verder te zetten. Ondertussen werd er luidkeels gezongen en geïmproviseerd. Racisme, fascisme en seksisme moesten het ontgelden.

Na dat kleine incident volgden de anti-racisten zonder problemen het uitgestippelde parkeers. Dat leidde hen terug naar de Grote Markt en via de Naamsestraat kwamen de betogers op het Hogeschoolplein terecht. Even ontstond er verwarring toen men naast het voormalige hoofdkwartier van het Nationalistisch Studentenverbond (NSV), een organisatie die meer dan intieme betrekkingen met het Vlaams Blok onderhoudt, passeerde. Vele betogers wisten niet dat

"Real art has the capacity to make us nervous." (Susan Sontag)

Vorige week beschreef ik op een ietwat slordige manier (waarvoor mijn excuses) mijn ervaringen als naaktmodel. Ik had mijn verhaal gestaakt bij het begin van de pauze. Tijdens deze pauze stap (of val) ik van mijn verhoor en begeef me onder de mensen teneinde hun creaties te bewonderen. Als ik deze kunstenaressen in spe heb afgeschilderd als een horde rankuneuze huisvrouwen dan was dat misplaatst. Feitelijk zijn het sympathieke, ietwat moederlijke types die, wanneer ik nies, als een man (vrouw) op me af stormen en me een zakdoek aanbieden. En dat zegt natuurlijk niets over de kwaliteit van hun werk.

Dat werk dus. Het is altijd akelig jezelf naakt weergegeven te zien, zeker als de weergave afwijkt van wat je gewoonlijk meent te bespeuren in een spiegel.

Er zijn twee soorten afwijkingen: a) Monstruositeiten die van persoon tot persoon en van week tot week verschillen. Deze zijn draaglijk en doen me niet twifelen aan mijn zelfperceptie. Mijn voet mag gerust even groot zijn als mijn

borstkas, als hij op de volgende tekening maar weer krimpt tot normale proporties. Hetzelfde geldt voor mijn mond, neus, oren, handen, enzovoort.

b) Lichamelijke gebreken die overal, week na week opduiken, in casu: een gebrek aan spieren, een teveel aan heupen en vooral een paar borsten om 'u' tegen te zeggen. De kontiniteit waarmee men mij deze attri-

buten toeschrijft brengt me in verwarring en een reactie van mijnen-twege blijft dan ook niet uit. Ik rep me naar de dichtstbijzijnde fitnessgelegenheid en begin te werken aan de mannelijkheid van mijn figuur, wekenlang, met grote discipline. Maar aan de tekeningen verandert er niets. Ik vraag een persoonlijke begeleider en krijg de tumleraar uit mijn nacht-

merries toegewezen. Die verzaart mijn programma tot ik bij elke beweging mijn vezels hoor kraken. Stilaan krijg ik spierpijn op plaatsen waarvoor ik voordien niet eens vermoedde dat ik er spieren had. Maar op de academie blijft alles hetzelfde: ik blijf een vadsige Poselidon, zonder baard of drietand maar met buste.

Deze kwelling zet zich nog enige tijd verder tot ik op zekere dag tijdens de pauze mijn tranen zit te verbijten (later zou blijken dat ik een ontstekings- of de borstspieren had). Schuchter als eekhoorns komen de leerlingen op me af en informeren ze naar de aard van mijn smarten. Met een krop in de keel leg ik hen mijn probleem voor...

Nadat ze enkele blikken van verstandhouding hebben uitgewisseld zegt de oudste verontschuldigend: - Dat van die borsten... dat is normaal... Je moet weten, wij tekenen hier al jaren vrouwen en overschakelen is niet makkelijk. Je moet dat niet persoonlijk opnemen... euh... begrip je? Waarop ik, temidden een overaanbod van papieren zakdoekjes, in zinnen uitbarst.

AW

het huis sinds kort door buitenlanders wordt bewoond. De Leuvense vluugel van het NSV zou nog steeds dakloos zijn. Onlangs verscheen er in het rechtse blad 't Pallieterke een oproep tot steun. Op het Hogeschoolplein werd de betoging ontbonden en volgde er een aktiemeeting in de Grote Aula van het Maria-Theresiakollege.

De hele manifestatie verliep zonder incidenten. De betogers hielden zich netjes aan de afspraken en er werd dan ook niemand opgepakt. Hoewel de organisatoren vrij tevreden leken, was de opkomst allesbehalve spektakulair. De Leuvense studenten lijken te wennen aan de verkiezingsresultaten van het Vlaams Blok, of lag het toch aan het weer?

Feest

Op de aktiemeeting in het Maria-Theresiakollege werden enkele concrete dingen afgesproken en werd er gediskussieerd over de inhoud van het eenheidsfront. Allereerst stelde men een samenkomst voor in 's Meiersstraat 5 volgende woensdag om te reageren tegen de uitwijzing van een (nietkerende) politieke vluchteling uit Nepal (zie vorige Veto). Dan waren er drie voorstellen wat het initiatief Objectief betreft. Vrijdag 18, zaterdag 19 en zondag 20 november wil men drie-

Vakature Velo

In januari 1995 begint de vzw Velo met de verhuur van fietsen aan studenten. Een aantal jongeren zullen in de fiets-werkplaats trachten voldoende werkervaring op te doen. Deze jongeren moeten begeleid worden om zo goed mogelijk voorbereid op de arbeidsmarkt te komen. De CV Leuco wenst dan ook zo snel mogelijk aan te werven: een technisch begeleider voor het fietsatelier Velo. Voorkeur voor iemand met technische en pedagogische opleiding. Voorwaarden: -kennis en vaardigheden hebben of willen verwerven in het begeleiden van jongeren. -technische inzichten hebben en kunnen overbrengen.

Brief en cv te richten voor 18 november aan CV Leuco, tav Koen De Punder, Bondgenotenlaan 131, 3000 Leuven, tel 20.16.55.

druizend handtekeningen verzamelen in Leuven alleen (dit is het aantal stemmen dat het Vlaams Blok kreeg bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen). Dan is er 24 november een aktiedag in ontmoetingszaal Pangaea waar men een symbolische muur wil bouwen tegen het racisme. Ook riep men op om naar het overwinningfeest te komen van Objectief op 25 november. Tegen dan wil men één miljoen handtekeningen ophalen ter ondersteuning van het wetsvoorstel-Harnie, dat onder bepaalde voorwaarden de nationaliteit automatisch wil toekennen aan migranten. Er was ook nog een voorstel om te betogen bij de eerste bijeenkomst van de nieuwe gemeenteraad in januari, waar dan een Vlaams Blok-gemeenteraadslid zal zetelen.

Verstand

Inhoudelijk had men het vooral over het initiatief Objectief. Een gedeelte van het front wil gewoon vechten voor gelijke rechten voor vreemdelingen en Belgen zonder verdere concrete invulling. Een ander gedeelte wil achter het wetsvoorstel Harnie van de petitie Objectief staan. Nog anderen haalden het wetsvoorstel van Agalev aan om gemeentelijk stemrecht te bekomen voor bepaalde migranten. Dit deed dan weer de vraag rijzen wat Agalev onder volledige politieke en sociale gelijke rechten verstaat.

Roel Staes
Jasper Nuyns

Kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
☎ 016/22.44.38
☎ 016/22.04.66

Jaargang 21
nr. 9
14 november 1994

Ver. uitg. Peter Van Rompaey,
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven

Hoofdredactie:
Kris Jacobs

Redaktiesekretaris:
Peter Van Rompaey

Redactie: Karel De Weerd,
Serge Franchoo,
Jeroen Overstijns,
Steven Van Garste

Doka: Philip Dekeyser, Karel De Weerd, Joris Dox, Tony Meert, Jan Raes, Laurens Snijman, Frank Vandepuit

Layout en vormgeving: Kurt Declercq, Nadja Delbarre, Karen Desmet, Karel De Weerd, Bart Eeckhout, Serge Franchoo, Martijn Graumans, Kris Jacobs, Joris Janssens, Gert Meesters, Kristien Michiels, Frank Ribbens, Tjil Vanbrabant, Peter Van Rompaey

Dtp: Filip De Keukeleere, Hans Vandenabeele

Medewerkers: AW, Maud Bracke, Koert Declercq, Nadja Delbarre, Wim De Rop, Alexander Dhoest, Bart Eeckhout, Joris Janssens, Alain Lacroix, Philippe Meers, Gert Meesters, Jasper Nuyns, Steven Renette, Frank Ribbens, Roel Staes, Tjil Vanbrabant, Elke Van Campenhout, Frank Vandepuit, Barbara Van Hoestenbergh, Elsy Verbist

Tekeningen: Nadja Delbarre, Kristof Braekeleire

Eindredactie: Karel De Weerd en Kris 'babyface' Jacobs

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij Artoos (Kampenhout)
Oplage 9000 eksemplaren
ISSN-nummer 0773-5162

Abonnementen
Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr; buitenland: 600fr; steun vanaf 1000fr; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redaktievergadering
iederde vrijdagmiddag om 15.00u

Goed dat er nog nachtwinkels zijn.

(foto Frank Vandepuit)

Studiebeurzen wel vroeger uitbetaald

Van den Bossche tast in beurzen

Tot enkele jaren geleden moesten beursstudenten vaak maandenlang wachten (soms tot mei) voor ze een frank van hun beurs zagen. Vlaams minister van onderwijs Luc Van den Bossche wou deze scheve situatie recht trekken en nam zich voor de beurzen voor 31 december te betalen. De minister lijkt in zijn opzet te slagen (behalve dan voor de onvolledige en gekompliceerde aanvragen), maar moet daarvoor wel strikter optreden. Het imago van de minister inzake studietoelagen had in elk geval een 'boost' nodig na de besparing van zeshonderd miljoen die hij vorig jaar doorvoerde.

Dat de laattijdige uitbetaling van studiebeurzen een reëel probleem vormde voor vele studenten, wordt aangetoond door de praktijk in de Sociale Dienst van Studentenvoorzieningen KU Leuven. Ieder jaar betaalt deze dienst voorschotten aan studenten die onmogelijk lang op hun beurs kunnen wachten en daardoor op zwart zaad zitten. Frans Devenyns, coördinator van de sociale dienst, constateert sinds enige tijd een sterke terugloop van de voor-

schotten op studiebeurzen.

Enerzijds zijn er nu eenmaal minder beurzen waarop een voorschot kan betaald worden, en anderzijds worden de beurzen nu inderdaad vroeger betaald. Ook volgens medewerkers van mevrouw Vanlangendonck, directrice van de dienst Studietoelagen, is de minister in zijn opzet geslaagd. Iedere student die zijn aanvraag, met volledige gegevens, indient voor 31 oktober krijgt zijn beurs ten laatste op 31 december

van hetzelfde jaar. Bij gekompliceerde aanvragen, of aanvragen waarin gegevens ontbreken kan uiteraard geen tijdige uitbetaling gegarandeerd worden.

Men kan zich hierbij de vraag stellen of het niet weer de sociaal zwakkeren zijn die op hun honger blijven zitten. Het aanvragen van een studietoelage is immers een complexe aangelegenheid. De minister heeft de formaliteiten voor het aanvragen van een studiebeurs trouwens nog versterkt: beursaanvragen die na 31 oktober ingediend zijn, worden vanaf nu onherroepelijk geweigerd (tenzij in negen uitzonderlijke gevallen, opgesomd in een kadertje in de Veto van vorige week).

Dienen

Onder Daniël Coens, de vorige minister van onderwijs, werden laattijdige aanvragen in blok opgevestigd en toch nog behandeld. Deze gratie maatregel verhoogde de sociale rechtvaardigheid van het studiebeurzenstelsel. Bij de laattijdige aanvragen zitten immers heel wat beursgerechtigde studenten die het moeilijk hebben met het vervullen van de formaliteiten en niet beseffen dat het van geen belang is of een beursaanvraag volledig is, zolang ze maar op tijd ingediend wordt. De ontbrekende informatie wordt later door de Dienst Studietoelagen opgevraagd. Op de Sociale Dienst aan onze universiteit is men zich bewust van het probleem. In de laatste week van oktober kreeg men op die dienst nog veel vragen in verband met beursaanvragen. Veel studenten wachten met hun aanvraag tot de laatste dag. Omdat dit jaar de post op 31 oktober maar op zaterdag rime werkte moest de Sociale Dienst zelfs een aantal mensen bezweren naar het postkantoor aan het station te gaan om toch maar niet te laat hun aanvraag in te dienen.

Ga voor minder
... met CONNECTIONS natuurlijk!

MADRID	v.a. 8.640,-
SINT-PETERSBURG	v.a. 10.990,-
ATHENE	v.a. 8.990,-
PORTO	v.a. 9.810,-
DUBLIN	v.a. 6.490,-
LONDON	v.a. 3.990,-
CAIRO	v.a. 10.990,-
NEW YORK	v.a. 11.990,-

Inlichtingen en reserveratie:

CONNECTIONS Lic. Cat. A1919

Tiensestraat 89 3000 LEUVEN 016/29.01.50

Demerstraat 74 3500 HASSELT 011/23.45.45

De harde lijn die minister Van den Bossche momenteel volgt is in ieder geval niet van aard om de daling van het aantal beurzen te stoppen. Feit is dat er ieder jaar minder en minder beurzen worden aangevraagd. Op vijf jaar tijd is het aantal beurzen met maar liefst twintig procent gedaald. De complexe aanvraagprocedure en de strengheid van Van den Bossche spelen hierin zeker een rol. De echte oorzaken liggen echter dieper. Sociale Raad ijvert al jaren voor een aanpassing van de te lage inkomensgrenzen en een jaarlijkse indexering van de beursbedragen. Op het kabinet van minister Van den Bossche wijt men de daling van het aantal beursaanvragen vooral aan het feit "dat mensen tegenwoordig minder naar radio en tv luisteren en kijken en daardoor minder bewust zijn van hun rechten".

Studietoelagen dit academiejaar een enorme campagne om de beurzen te promoten. Dat was trouwens een van de dringendste aanbevelingen van het Hoger Instituut voor de Arbeid (Hiva) dat hierrond onderzoek verrichtte. Vanuit verschillende hoeken komt echter nu al de kritiek dat de promotieactie van dit jaar niet genoeg gericht was en dat de oproep nog duidelijker en eenvoudiger moet. Voorlopig is het nog onduidelijk of de actie enig effect had, omdat de beursaanvragen nog altijd toestromen.

Noden

De sterke vermindering van het aantal uitgekeerde beurzen zorgt uiteraard voor een enorme besparing op het budget voor studiefinanciering. Vorig jaar werd zeshonderd miljoen bespaard. Minister Van den Bossche ontkent dat. Volgens hem is de vermindering van het budget dit jaar louter het gevolg van zijn actie om de studiebeurzen voor het jaareinde uit te betalen. Hierdoor moest hij vorig jaar zagezegd tweemaal studiebeurzen uitbetalen waardoor het budget eenmalig sterk verhoogd werd, een op zijn minst doorzichtige argumentatie. Om de reële besparing te zien hoeft men enkel het totaal bedrag van de beurzen die voor het academiejaar 1993-94 uitgekeerd werden te vergelijken met het totaalbedrag voor 1992-93. Als men die vergelijking uitvoert kan men niet anders besluiten dan dat er zeshonderd miljoen bespaard is.

Systeem

Voor een deel werd het bespaarde geld terug aangewend voor de demokrativering van het onderwijs. De sociale toelagen voor de hogeschoolen worden er immers mee betaald. Het grootste deel van dat geld verdween echter in de grote onderwijs-pot. De minister weigert pertinent, ondanks druk van zowel universiteiten als studenten, de bespaarde middelen te gebruiken om het systeem van studietoelagen te laten beantwoorden aan de reële noden.

Wim De Rop
Tijl Vanbrabant

Waagstuk

In het kader van de Student Aid-actie van dit jaar, zal VTM de prijzenpot van een van de afleveringen van Waagstuk een goede bestemming geven. Wil je in die uitzending zitten, stel je dan kandidaat voor 16 november op het nummer 03/220.44.75 (werkdagen van 14.00 tot 18.00 uur), of contacteer Student Aid Leuven, Sint-Michielsstraat 6, 28.45.81 (werkdagen van 18.00 tot 20.00 uur). Presetie op 22 november om 13.00 uur in de Grote Aula van het Maria-Theresiakollege.

Als uw aders er zo uit zien als die op de foto, is het hoog tijd voor een aderlating. (foto Laurens Snijman)

Regels

Bloedseriesus

Dinsdag 15 november kunt u van 11 tot 15 uur naar de bloedinzameling op Gasthuisberg, meer bepaald bij Onderwijs en Navorsing. Woensdag kunt u in De Valk (Tiensestraat) en in sporthal De Nayer (aan het Sportkot) van 9 tot 18 uur naar de bloedafname. 's Avonds openen om 20 uur de deuren van het Maria-Theresiakollege voor het optreden van Willem Vermandere. Donderdag kunt u om 19.45 uur terecht voor een reeks concerten in zaal Corso. The Limits (een groepje van LBK) trappen af, gevolgd door De Mens. Top of the bill zijn The Wizards of Ooze, waarna er nog een td zal volgen.

De prijzen voor de optredens zijn, in vergelijking met vorig jaar, hetzelfde gebleven: 150 frank voor bloedgevers, niet-bloedgevers betalen 250 frank in voorverkoop en 350 aan de kassa. Voor Willem Vermandere wordt er slechts een beperkte voorverkoop gehouden, wegens de kleine capaciteit van het Maria-Theresiakollege. Deze voorverkoop zal enkel geschieden in de bloedafnamecentra. Kaarten voor het concert in zaal Corso zullen in voorverkoop te verkrijgen zijn in de studentenrestaurants, in de fakbars van LBK en Medica, en bij JJ Records in de Parijsstraat.

(al)

NO LIMITS
YOUR TRAVEL AGENCY

ONBEGRENSDE SKIMOGELIJKHEDEN
op topniveau tegen "low-budget" prijzen!
Kom langs voor info in ons agentschap:
NAAMSESTRAAT 16, Leuven
of bel 016/22.39.55
Open van 9 tot 13 u. en van 14 tot 17 u.
Extra skipermanentie op ma en do van 20 tot 22 u.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal — 1 Meisjesnaam 2 Drietenige struisvogels — Praktiserende geneeskundige 3 Holt — Taai oudje 4 Minnekoos — Voegwoord — Gedwee, meegaand 5 Dierlijk produkt — Strijdbare vrouw 6 Portugese tokkel-instrument — Tin 7 Plaag, jen — Luitenant — Aanv. vzw. 8 Mestwater — Kleine rekening 9 Hoekzuil — Verscheidenheden 10 Door iemand geliefd persoon.

Vertikaal — 1 Zenuwachtig — Drietenige luiaard 2 Aardbewoner 3 Jongensnaam — De beminlijke, muze van het minnedicht 4 Lidwoord — Ofschoon — Mansnaam 5 Spil — Muggelarve 6 Botst met een forse klap — Familieid 7 Ierse naam — Pers. vzw. — Beker 8 Inspiratiebron van de verliede dichter — Bebouwde kom 9 Overgang 10 Zoogdier — In de gedachte.

Door Filip De Keuleleere

"Guatemala is geen jonge democratie"

Carmelita Ross, actief in de oppositie in Guatemala, werd gehuldigd als ereburger in Olen, en ontvangen door een vertegenwoordiger van de Europese Unie in Brussel en op het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Daar sprak ze over de actuele problemen in Guatemala, de vredesbesprekingen tussen regering, leger, en guerrilla en verzetsdorpen in de bergen. Op 1 november wijdde ze in Gent een monument in van Amnesty International ter ere van "vermist maar niet vergeten mensen". Twee weken geleden was ze op een infodag van Pangaea.

Veto: Wat is het doel van uw bezoek aan België?

Ross: «Het hoofddoel van mijn bezoek is de mensen hier in België in te lichten over de situatie in Guatemala. Zowel overheidsinstanties als mensenrechtenorganisaties zal ik met dat doel bezoeken. De mensen hier weten er weinig over onze problemen. Dat geldt ook voor de politici.»

Veto: Wie vertegenwoordigt u?

Ross: «Ik ben officieel afgevaardigde van de verzetsdorpen. Maar ik spreek in naam van het hele volk, de zeventig procent Guatemalteken die op politiek vlak nog steeds geen enkele vertegenwoordiging hebben.»

Spel

Veto: Is er dan nog niets veranderd na de recente vredesonderhandelingen?

Ross: «Na zeven maanden vredesonderhandelingen is er wezenlijk niets veranderd. Duizenden papieren werden getekend maar de uitvoering van die akkoorden bleef steeds in de lucht hangen. Dat komt omdat de regering een pop is in handen van het leger. In de onderhandelingen treedt het leger trouwens op als autonome partij, naast de regering en de guerrilla (URNG). Tijdens de onderhandelingen wou Rigoberta Menchu (Nobelprijswinnares) optreden als tussenpersoon in naam van de burgerbevolking, maar ze kreeg nooit de verantwoordelijkheid die het volk haar wou geven. Dat het volk buiten spel gezet wordt, bleek ook uit de laatste parlementsverkiezingen. Tachtig procent van de bevolking heeft niet gestemd. Uit protest, omdat er geen partijen waren die de bevolking vertegenwoordigen. Bovendien moet men om zijn stem uit te brengen in het bezit zijn van een inschrijvingsbewijs, waarvoor men niet alleen moet betalen maar waarvoor men ook moet kunnen lezen en schrijven, zodat een groot deel van de bevolking gewoon niet kon stemmen. Ook de toename van de repressie en de bedreigingen toont aan dat de vredesonderhandelingen niet veel opgeleverd hebben. De regering stelt de hele mensenrechtbeweging gelijk met de guerrilla. Op tien oktober bijvoorbeeld publiceerden de kranten een zwarte lijst van mensen die bij het 'verzet' zouden zitten. Zelfs de de verantwoordelijke voor mensenrechten op het aartsbisdom was erbij.»

Veto: Hoe is de verhouding tussen het volk en de guerrilla?

Ross: «Er worden veel geruchten verspreid over aanvallen van de guerrilla op burgerdorpen. Dikwijls is het echter niet duidelijk wie verantwoordelijk was. Het leger beschuldigt de guerrilla van acties die zij hebben uitgevoerd, en omgekeerd.»

«Er bestaat bij de bevolking zeker sympathie voor de verzetsstrijders. De mensen bij ons in de verzetsdorpen hebben hetzelfde doel, maar gebruiken andere middelen. Zij willen het regime aanvechten op een geweldloze manier.»

Cuba

Veto: Behalve voor de politieke problemen, zal er ook voor de economische moeilijkheden een oplossing gevonden moeten worden. Welke hervormingen stelt u voor?

Ross: «Zeventig procent van de bevolking is tewerkgesteld in de landbouw. De bevolking vraagt eerst en vooral dat de beschikbare gronden worden verdeeld. Niet een stukje grond per

individu, maar een globale verdeling in een systeem van kooperatieven, waar de mensen samenwerken. Op die manier kan voldoende voedsel geproduceerd worden voor iedereen. Guatemala beschikt over zeer vruchtbare grond. Er zijn meer dan genoeg handen om die te bewerken. Vanaf het ogenblik dat niemand meer honger lijdt, kunnen we beginnen spreken over ontwikkeling. Langs die weg kunnen we het land er bovenop helpen.»

«Men vraagt mij dikwijls onze situatie te vergelijken met die van bijvoorbeeld Cuba of Nicaragua. Uit die voorbeelden kunnen wij veel leren. Het voorbeeld van Cuba is een belangrijke waarschuwing. Door het isolement werden de mogelijkheden van Cuba helemaal afgesloten. Zoiets zou fataal zijn voor Guatemala.»

Veto: Het gebrek aan grond voor de bevolking leidt regelmatig tot concrete acties. Boeren bezetten plantages van grootgrondbezitters in het zuiden. Heeft dat enig effect?

Ross: «Twee procent van de bevolking bezit alle rijkdom in Guatemala, ze-

"Dat het volk buiten spel gezet wordt, bleek ook uit de laatste parlementsverkiezingen."

ventig procent heeft geen grond. Daarom moeten ze bij de grootgrondbezitters in loondienst gaan. De lonen zijn schandalig laag en ze worden niet altijd uitbetaald. Als een boer wil worden op het domein van de plantage-eigenaar, wordt zijn loon gedurende een jaar ingehouden als huurprijs. De bezettingen van de plantages duren nooit erg lang. De politie gooit de boeren met geweld buiten. Het argument van de regering voor deze gewelddadige ontzettingen is dat de boeren niet de rechtmatige eigenaars zijn van de grond. Misschien zijn ze het op dit moment niet, maar toch voelen de mensen zich eigenaar van de grond die ze bewerken. Ze hebben er recht op. De bevolking heeft nood aan grond. De bezettingen hebben spijtig genoeg geen effect. Er zijn al zoveel plantages bezet, maar de regering wil geen oplossing zoeken. Het is een drukkingsmiddel om uiting te geven aan de behoeften van de bevolking, maar er gebeurt niets.»

Speciaal

Veto: Wat is de huidige situatie van de inheemse bevolking?

Ross: «Tot nu toe is de Indiaanse bevolking op geen enkel politiek niveau vertegenwoordigd. Nooit werd ons inspraak verleend. De machthebbers hebben ons steeds als hun ondergeschikten beschouwd. Er zijn 22 verschillende talen, van de verschillende inheemse groepen, maar deze worden niet erkend.»

«Niemand bekommert zich om het onderwijs voor de Indiaanse bevolking. Het is dan ook een wijdverspreide opvatting dat de Indianen door dat gebrek aan opleiding geen kundigheid bezitten. Wij zijn echter onderlegd op onze eigen manier. Ieder heeft zijn specialiteit. Het beste voorbeeld vind je in de verzetsdorpen. We besturen ons nu al twaalf jaar zelf en het lukt. Ons systeem is gebaseerd op de inspraak van de bevolking. In onze algemene vergadering worden onder-

werpen voorgesteld en geëvalueerd die dan later worden uitgevoerd. Deze participatiemethode toont aan dat, als we inspraak krijgen, we het waarmaken.»

Wanhoop

«Toch zet men ons op politiek vlak nog steeds buiten spel. Bij de vorming van de Technische Commissie (orgaan in het kader van het vredesproces, nvdr) stelden de afgevaardigden van de burgerorganisaties voor een vertegenwoordiger van de verzetsdorpen op te nemen. De regering gaf na lang aarzelen toe. Ze verkiezen een of andere deftige afgevaardigde in maatpak en met een universitaire diploma. Zolang deze mentaliteit blijft bestaan zal de Indiaanse bevolking niet kunnen participeren. Het is waar dat we geen universitaire diploma's hebben. Maar we beschikken over praktische kennis en ervaring. Het is duidelijk dat we ons moeten bijschoolen. De bereidheid daartoe is er in elk geval. Ondanks alle wantoestanden heb ik dus nog hoop. Wanhoop brengt geen oplossing. We zijn ons zeer bewust van onze daden en we blijven dromen. We moeten minstens een weg openen en aantonen dat het systeem waarin we nu leven onrechtvaardig is.»

Druk

Veto: Welke houding neemt België aan tegenover Guatemala?

Ross: «Ik ben ontvangen op het Belgische Ministerie van Buitenlandse Zaken. De vertegenwoordiger waar ik mee sprak, zat er volledig naast. Hij wees me op een landkaart van Centraal-Amerika alle 'jonge democratieën' aan, waaronder Guatemala. Verder reikte zijn informatie niet. Ik heb hem erop gewezen dat hij zeer slecht geïnformeerd was: de reële situatie in Centraal-Amerika is niet zo rooskleurig. In Guatemala heeft nooit een jonge democratie bestaan. Democratie houdt immers in dat de gehele bevolking vertegenwoordigd is. Binnen de regeringen worden kleine aanpassingen uitgevoerd. Afen toe wordt een dunne minister vervangen door een dikke, maar hun ideeën zijn de-

Zeventig procent van de Guatemalteken.

(foto Jan. Raes)

zelfde. Als de Belgische politici werkelijk bekommerd zijn om de democratie in Guatemala, moeten ze zich minstens grondig informeren. We overhandigen op het Ministerie een voorstel voor een wet die een belangrijke stap zou betekenen in de richting van een daadwerkelijke democratisering, met de vraag om een duidelijk antwoord voor of tegen. Als de Belgische regering voor is, moeten ze de Guatemalaanse regering onder druk zetten.»

Standpunt

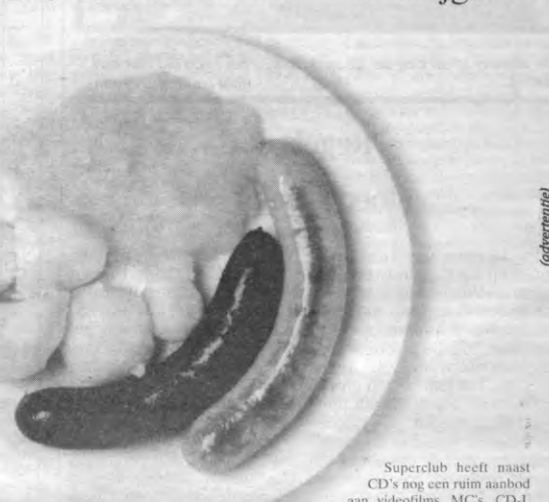
Veto: Welke invloed hebben de Verenigde Staten op het vredesproces in Guatemala?

Ross: «De regering van de Verenigde Staten zet de Guatemalaanse regering onder druk om het vredesakkoord zo snel mogelijk te sluiten. De burgerorganisaties zijn het daar niet mee eens. Zaken die snel worden afgehandeld hebben geen reële waarde. Natuurlijk is het een dringende zaak, maar we verkiezen een langzame maar zekere vooruitgang. Onder invloed van de burgerorganisaties heeft het URNG dat standpunt overgenomen. Het is beter dat de getekende akkoorden worden uitgevoerd voor dat het definitieve vredesakkoord getekend wordt. Wij pleiten voor een grondige aanpak.»

Barbara Van Hoestenbergh
Philippe Meers

10% Korting op elke CD.

Daar kan je als student al wat voor krijgen.

Op vertoon van je studentenkaart krijg je bij Superclub Leuven immers een korting van 10% (tien) op al jouw favoriete CD's (niet cumuleerbaar met andere acties). En daar kan je als student wel wat anders voor krijgen, bijvoorbeeld zo'n heerlijk koppel pensen met appelmoes en gekookte aardappelen in een bekend Leuvens studentenrestaurant.

Superclub heeft naast CD's nog een ruim aanbod aan videofilms, MC's, CD-I, DCC, Photo-CD, Photo-service, Games, Consoles en Blanco Audio-Video. Je zou voor minder even langlopen.

SUPERCLUB
home entertainment store
Bondgenotenlaan 145, 3000 Leuven

(adverteentie)

Lessen van 21ste eeuw lokken klein dorp

Eyskens weet alles

Vorige week maandag gingen de lessen van de 21ste eeuw van start met een inaugurale les van initiatiefnemer Mark Eyskens. De lessen van de 21ste eeuw vormen een keuzevak voor alle licentiestudenten aan de KU Leuven. En iedereen die daarbuiten geïnteresseerd is. De bedoeling is dat elke week een professor van een andere studierichting en dus vanuit een andere gezichtshoek reflektiert over de wereld bij de ingang van de 21ste eeuw. Veto ging een kijkje nemen bij de eerste les.

Veto was niet alleen. Meer dan 1300 mensen waren op het initiatief afgekomen. Aula Pieter De Somer, de grootste aan de universiteit, was bij lange niet groot genoeg om iedereen een zitplaats te bezorgen. De schrik voor het examen begon — voor de verandering — bij de verschillende lesgevers al toe te slaan. Dat examen wordt namelijk afgenomen in essayvorm en betekent dus een heleboel verbeterwerk voor de professoren.

Idiotie

Buiten licentiestudenten waren er ook opvallend veel niet-studenten aanwezig. Dit is grotendeels te verklaren door de uitgebreide mediabelangstelling voor dit nieuwe initiatief. Veel studenten volgen de lessen om uiteindelijk eens een ander vak te krijgen, dat niet in een bekrompen vakspecifiek keurslijf zit, maar wat meer algemene vorming meegeeft. In die zin kan de belangstelling voor de lessen van de 21ste eeuw geïnterpreteerd worden als een pleidooi voor meer algemene vorming aan de universiteit. Bij de opening van het academiejaar wezen de studenten in hun speech er al op dat een initiatief als de lessen van de 21ste eeuw wel lovenswaardig is, maar niet voldoende om de vak-idiotie aan de universiteit te doen verdwijnen.

Erg

Rektor Dillemans bewees in zijn openingspeech dat hij die opmerkingen van de studenten goed begrepen had. Hij pleitte tegen vakidiotie en raketten het in de vergeetelheid geraakte plan-Dillemans, dat algemene vorming propageerde, weer op. Het grote verschil tussen het plan-Dillemans en de lessen van de 21ste eeuw, is dat het plan-Dillemans de hele opleiding wilde veranderen en niet in een keuzevak een beetje algemene vorming wil proppen. De vraag is of het plan van de rektor nog binnen zijn ambtstermijn afgewerkt kan worden. De rektor zelf leek de hoop daartoe al opgegeven te hebben. Hij beklemtoonde dat de zorg voor algemene vorming en het tegengaan van te veel specialisatie een werk van lange

adem is, dat zeker nog tot in de 21ste eeuw zal duren.

Na de toespraak van de rektor was het de beurt aan professor Mark Eyskens, die een totaalvisie op onze tijd presenteerde in één uur. De CVP-sig-natuur van deze parlementair klonk daarbij erg door, maar dat hoeft op zich nog niet zo erg te zijn. Eén van de interessantste voordelen van de lessen van de 21ste eeuw, is dat de persoon die de les volgt, leert kritisch omgaan met het ex-katedra onderwijs dat hoorcolleges toch bij uitstek zijn. Bij het verplichte vragenkwartier bleek dan ook dat verschillende vragenstellers het moeilijk hadden met Eyskens' soms wel erg simplistische voorstelling van zaken.

Inventiviteit

Enkele dingen uit Eyskens' les zijn de moeite waard om te onthouden. Uit

Tijd voor aula's van de 21e eeuw.

(foto Frank Vandeput)

zijn betoog sprak een grote hoop - vergelijk met Dillemans' speech 'Negen wegen van hoop' bij de opening van het academiejaar. Hij verwacht veel van de internationalisering, het kapitalisme, en het monoteïsme, denkt dat Azië meer en meer het centrum van de wereld zal worden, en heeft een groot vertrouwen in de, volgens hem dan toch, vooral westerse menselijke inventiviteit. Anderzijds heeft hij niet veel vertrouwen in ekologisme, blijkt hij een karikatuurale anti-kommunist en vindt hij dat kunst altijd een maat-

schappelijke relevantie moet hebben. Om de woorden van een collega-professor achteraf te gebruiken: "Eyskens was ouderwets overtuigend", met de nadruk op beide woorden.

Hoeken

Maar, zoals gezegd, hoeft dat nog niet zo erg te zijn. Erger wordt het wanneer alle lessen van de 21ste eeuw vanuit een typisch katholiek kapitalistische zienswijze gekoncipieerd blij-

ken te zijn, zoals de inaugurale les van Eyskens, want dan missen de lessen van de 21ste eeuw hun doel. Een te overvloedige herhaling van dezelfde standpunten zorgt dat de kritische overweging, die centraal moet staan, vervangen wordt door een hersenspoeling van de archeologische soort. Het is dus te hopen dat er in de volgende lessen ook andere gezichtshoeken aan bod komen.

Gert Meesters

Gesjoemel alom

VRG in de klinch met Standaard Boekhandel

De prijs die studenten van de rechtsfaculteit moeten betalen voor hun kodeksen bedroeg tot voor een paar jaar zo'n twaalfduizend frank. Het VRG probeert al een tijdlang aan die toestand een eind te maken maar Standaard Boekhandel stak daar dit jaar een stokje voor.

De tijd dat rechtsstudenten alleen van buiten moesten kunnen blokken, is onderhand ook voorbij. In de les en ook op het examen wordt in de rechtsfaculteit tegenwoordig met wetboeken gewerkt. Daartoe werd tot voor kort in de eerste twee jaren de zogenaamde 'kandidaturekodeks' gebruikt, een verzameling van de belangrijkste wetteksten die in de kandidaturen van pas kwamen. In de licentieschakelde men dan normalerwijze over op de 'Fundamenteel Belgische Wetgeving' (FBW), het driedelige standaardwetboek voor iedere jurist. Maar net omdat de FBW zich voornamelijk op de praktijkjurist

richt, staat er voor studenten een boekmateriaal in dat gedurende de opleiding niet gebruikt wordt.

Winstmarge

Dat is natuurlijk knap vervelend als je de kostprijs van het ding berekent. Immers, de FBW zelf kost al 2500 frank. Daarbij worden je dan elk jaar de belangrijkste aanvullingen toegestuurd tegen nog eens een sordige drieduizend frank per jaar. Over de drie licentiejaren kom je dus al snel aan twaalfduizend frank voor het hele werk. Een flink bedrag voor een

boek wetten waarvan er veel niet tot het studiemateriaal behoren.

De kursdienst van het VRG heeft zich twee jaar geleden over het probleem gebogen en een oplossing trachten uit te werken. Men heeft gezocht naar wat in de rechtsopleiding de essentieelste wetgeving was en die verzameld. Vorig jaar werd die voor het eerst uitgegeven onder de naam 'VRG-kandidaturekodeks', een wat misleidende naam aangezien die ook de wetten voor de licenties bevat. Het boek werd voor 850 frank aangeboden. Weliswaar moet je dan elk jaar een nieuwe kodeks kopen maar al bij al was dit toch nog een serieuze kostenverlichting. Vreemd was wel dat diezelfde 'VRG-kandidaturekodeks' verleden jaar door Standaard Boekhandel voor 795 frank verkocht werd.

Voor de uitgave van dit jaar werd met de uitgever Kluwer bedongen dat de kodeks (ondertussen 'VRG-kodeks' genaamd) door de kursdienst van het VRG aan 900 frank verkocht kon worden terwijl men in andere boekhandels er 1200 frank voor zou moeten neertellen. Trek daarvan nog eens twintig procent winstmarge af en je komt aan het absolute minimumbedrag.

Diepvries

Dat was echter buiten Standaard Boekhandel gerekend. Op 28 september 's avonds rolde er op het VRG-sekretariaat een faks binnen met de niet mis te verstane mededeling dat als het VRG niet zou instemmen met de door Standaard geformuleerde voorwaarden er de dag daarna een deurwaarder zou aankloppen op het Huis der Rechten. Standaard beriep zich op een contract dat zij met Kluwer hadden gesloten en waar het een en ander in hun voordeel veranderd was. Omdat alles in enkele uurtjes geregeld moest worden, heeft het VRG ingestemd met het voorstel van Standaard. VRG en Standaard zouden samen de VRG-kodeks verkopen aan 900 frank en het VRG zou bij elke verkoop in een andere boekhandel dan de VRG-kursdienst een commissie van 90 frank ontvangen.

Men kan zich afvragen waarom het VRG zich zo snel gewonnen gegeven heeft aangezien men in feite niet in

zou'n zwakke onderhandelingspositie stond. Het contract tussen Kluwer en Standaard betrof niet het VRG in die mate dat men de prijs moest aanpassen, wat trouwens bevestigd werd door de diezelfde avond nog gekontakteerde profren. Maar er speelde ook een pragmatische kant mee en het lijkt erop dat het VRG zich vooral daardoor heeft laten leiden. Immers, als het tot een kortgeding gekomen was zoals Standaard van plan was, dan zou de hele voorraad kodeksen bevoren worden totdat de zaak ten gronde zou zijn uitgeklaard en dan zaten we misschien al enkele jaren verder. Ondertussen heeft de rechtsstudent zijn kodeks niet en daar draaide het 'm in feite toch om.

Dergelijk

De dag na de bewuste faks kwam echter de aap uit de Standaardmouw. Nadere rondvraag door het VRG leerde dat de beloofde commissie enkel de Standaardboekhandels betrof en niet de andere boekhandels. Standaard heeft dus van de korte tijd die het aan het VRG gelaten had, misbruik gemaakt om bepaalde dingen verkeerd door te geven of op zijn minst toch belangrijke dingen te verzwingen. Dergelijke praktijken kaderen volledig binnen de strategie van Standaard om hier in Leuven vaste voet aan de grond te krijgen binnen bepaalde sectoren. Leuven is immers een van de weinige universiteitssteden waar Standaard nog niet het monopolie heeft op de verkoop van handboeken en dergelijke. Het lijkt er dus sterk op dat het kleine VRG-kursdienstje heeft moeten zwichten voor het grote Standaardconcern.

Het VRG is echter niet bij de pakken blijven zitten. Iedereen die nu in de VRG-kursdienst een VRG-kodeks koopt, krijgt daarbij op vertoon van zijn VRG-lidkaart een bon van 50 frank. Deze bon geeft korting op andere kursussen of handboeken. En aangezien bepaalde boeken alleen door het VRG worden verkocht, kan men bijna niet anders dan deze bon ook te gebruiken zodat de uiteindelijke prijs voor de kodeks nog op 850 frank uitkomt.

Steven Renette

Vraag je Club 001-kaart en steek tot 20% korting op zak in de bioscoop.

Club 001-Rekening. Voor 16-24 jarigen.

ASLK

Bankier waar ik best mee opschiet

(advertentie)

25 jaar Roze Drempel Voor de unief nog iets te hoog

De Roze Drempel bestaat 25 jaar en houdt deze week zijn feestweek. Hoewel een aantal mensen van de Universitaire Parochie (UP) mee aan de wieg van de Leuvense homobeweging stonden, is het tussen Roze drempel en unief nooit liefde op het eerste gezicht geweest.

De wortels van de Roze Drempel liggen in het LSWH (de Leuvense Studentenwerkgroep Homofilie) die in 1969 opgericht werd. Dit was een reactie op de Stonewall-rellen in New York een paar maanden daarvoor. De New Yorkse politie hield toen voor de zoveelste keer een razzia in een bekend homo-kafee. Voor het eerst boden de homo's weerstand. Dat incident heeft de homobewegingen een grote duw in de rug gegeven. Ze waren reeds latent aanwezig maar zijn zich pas vanaf toen openlijk beginnen manifesteren.

Het belangrijkste wapenfeit van het LSWH was de organisatie van een teach-in die in samenwerking verliep met mensen van UP en waar onder andere massale belangstelling gediskussieerd werd over homofilie. In Nederland was de homobeweging al twintig jaar vrij actief maar in Leuven was zoets nieuw en trok toen veel aandacht.

Er werd een soort permanentie georganiseerd in een gemeenschapsruimte waar de verantwoordelijken verbleven. Vooral studenten en pas afgestudeerden kwamen hierop af om elkaar te ontmoeten en te praten. Eens per jaar organiseerden ze een teach-in en uitzonderlijk werden er militantere acties op touw gezet. Aan de ingang van Cinema Vita (de huidige Studio's) was een film vertoond werd die een stereotiep beeld van homo's voorzette,

deelden ze pamfletten uit met hun standpunten. De woedende direktie beantwoordde die akte aplomb door de film te blijven draaien tot werkelijk geen kat meer kwam kijken.

Half

In 1981 werd dan de Roze Drempel gesticht onder de vorm zoals hij nu nog steeds bestaat. De banden met de KU Leuven zijn altijd heel erg koel geweest. In feite kun je soms spreken van een openlijke distantiëring, hoewel de organisatie eigenlijk door studenten gesticht is. Er zijn vaak wrijvingen geweest. Herhaaldelijk vroeg de Roze Drempel om opgenomen te worden in de academische agenda die toen ook nog de activiteiten van de vrije verenigingen bevatte. Ze werden steeds teruggestuurd met uitvluchten als vergeten, te laat aangevraagd, en dergelijke meer. Toen men uiteindelijk een halve toezegging aan De Roze Drempel gedaan had, kwam er protest uit bepaalde geleerden van de unief met de volgende argumenten: "Zulke onkuisheden kunnen wij niet dulden" en "dergelijke gehandicapten kunnen wij niet dulden". Het resultaat was de plotsse beslissing om helemaal geen vrije verenigingen meer op te nemen in de agenda.

De laatste problemen dateren uit

(foto Katrin Vandenbosch)

1992 met de uitgave van het boek 'Wegwijs Gezondheid' door het Davidsfonds. Daarin werd homoseksualiteit gerangschikt onder de seksuele afwijkingen, samen met exkhibitionisme, voyeurisme en sadisme. In de redactie, waarvan verondersteld wordt dat ze achter haar eigen publicatie staat, zaten meer dan vijftig universiteitsprofessoren waaronder ook rector Dillemans. Beweringen van die aard, die gelukkig niet door alle professoren bijgetreden worden, tonen een duidelijk disrespek voor de emancipatiebeweging van homo's en lesbiennes.

De doelstellingen van de Roze Drempel liggen op twee vlakken, intern en extern. Intern proberen ze mensen die met problemen en vragen

zitten individueel te begeleiden. Ook groepsgerichte activiteiten worden georganiseerd zodat homo's en lesbiennes nieuwe sociale contacten kunnen leggen. De onwetendheid over homoseksualiteit werkt de homofobie in de hand, vindt de Roze Drempel. De problemen met de KU Leuven zijn daar een sprekend voorbeeld van.

Spoor

De externe doelstelling van de Roze Drempel is dan ook hieraan te verhelpen door met informatieve video's naar scholen te trekken en vragen die bij jongeren leven te beantwoorden. Een andere manier om naar buiten te treden is door mee te doen aan manifestaties zoals Hand in Hand en de

Roze Zaterdag. Op die dag komen homo's en lesbiennes massaal op straat om hun eisen te formuleren en ook eens echt feest te vieren.

Het Goede Spoor is de jongerengroep van de Roze Drempel en moet jongeren opvangen die hun coming-out beleven. Daar kunnen ze in contact komen met leeftijdsgenoten die ook hun seksuele geartheid duidelijk willen maken aan hun omgeving.

Koert Declercq

Op 26 november organiseert De Roze Drempel 'De Grote Roze-Drempel-Verjaardagsparty' in de Waaiberg. Het adres van de Roze Drempel is postbus 113, 3000 Leuven.

De juridische kant van homofilie Nog geen kinderen voor homo's

Maatschappelijke erkenning voor homo- en biseksuelen begint en eindigt met een volwaardig juridisch statuut, een wettelijk kader voor samenwonende homokoppels. Begint, omdat zonder juridisch houvast een gelijkwaardige behandeling of maatschappelijk respect niet kunnen afgedwongen worden. Eindigt, omdat een verandering van de wetgeving in verband met homo-samenwonen een weerspiegeling moet zijn van de mentaliteit die hierover leeft bij de bevolking. Dit althans volgens de homobeweging. Voorlopig lijkt 'het einde' echter niet in zicht. Juridisch zit de hele kwestie nog steeds in het verdomhoekje.

Waar de gehele homobeweging naar streeft, los van interne verdeeldheid over de concrete invulling, is een pakket wettelijke bepalingen dat het permanent samenwonen van homo- of lesbische koppels moet leefbaar maken. In de eerste plaats is er nood aan een regeling van de financiële positie van de partners en hun bezittingen, de fiscale gevolgen hiervan, en een aangepaste vorm van erfrecht.

De weg naar gehoor voor deze oproep lijkt nog lang, want ook samenwonende hetero's werken al jaren aan

de juridische erkenning van samenleven. Inmiddels is voor hen een surrogaatoplossing uit de bus gekomen, of noem het een eerste stap in de goede richting: het konkubinaat is niet wettelijk geregeld, tenzij de fiscale regeling die wat voordeliger is gemaakt. Alle bezittingen blijven eigendom van een van beide partners, de nieuw verkregen goederen worden gemeenschappelijk. Kinderen van een ongehuwd paar zijn automatisch de wettelijke kinderen van de moeder (dit pas sinds '87), de ongehuwde vader kan

zijn kinderen pas erkennen na een lange procedure.

Vergeten

De wetgever kan natuurlijk niet expliciet ontkennen dat deze regeling ook voor homo's en lesbiennes bedoeld kan zijn. In de praktijk echter loopt er met de toepassing voor homokoppels vaak iets mis, omdat een aantal begrippen en categorieën uit het huwelijksrecht die voor homokoppels niet in aanmerking komen, hier worden overgenomen. Zo heeft men bijvoorbeeld voor de werkloosheidsvergoeding van samenwonenden nog steeds de term 'gezinshoofd' nodig.

Als reactie op deze en andere discriminaties in de vorm van vergeetachtigheid is de discussie binnen, en ook buiten de homobeweging eindelijk ook in België op gang gekomen. Het afgelopen jaar werden twee wetsvoorstellen ingediend. Guy Swennen, SP-kamerlid, wil een zogenaamde 'instapregeling' voor samenwonenden uitwerken. Het samenwonen van twee partners zou volgens dit plan moeten onder te brengen zijn in een van de volgende vier graduele categorieën: niet-georganiseerd samenwonen, conventioneel samenwonen, instapregeling en huwelijk. De instapregeling, mogelijk voor zowel hetero als homokoppels, is een tussenoplossing: van het wettelijk huwelijk wordt het voordeel erfrecht overgenomen maar 'uitstappen' is veel eenvoudiger dan uit de echt scheiden. Hoewel deze oplossing op het eerste gezicht voordelig lijkt, is de homobeweging niet onverdeeld enthousiast. Swennen heeft bij de uitwerking van zijn voorstel de homo- en lesbienne-organisaties immers niet geraadpleegd.

Belg

Een Waalse tegenhanger van het voorstel werd vorig jaar ingediend door drie volksvertegenwoordigers, Mayeur (PS), Simons (Ecolo) en Mangin (FDF). Dit 'Contract de Vie Commune' (CVC) is veel gedetailleerder uitgewerkt en kwam tot stand in nauwe samenspraak met de Franstalige

homo-organisatie Tel Quets. Het voorstel poogt naast eigendomszaken ook de wederzijdse verplichtingen van de partners en een regeling voor sociale zekerheid aan te pakken. Een belangrijke verdienste van het voorstel is dat men het delicate punt van verlijfsvergunningen voor partners van vreemde origine durft aanpakken. Tot nog toe kan samenwonen met een Belg geen reden zijn om een verlijfsvergunning te verkrijgen. Het CVC voorziet dit wel, mits twee jaar wettelijk verblijf in België met dezelfde partner. Dit om schijnkonkubinaat te voorkomen.

Toch vindt ook dit voorstel niet bij de gehele homobeweging bijval. Binnen de beweging zelf worden immers verschillende standpunten ingenomen omtrent het eigenlijke concept van een homorelatie achter de wettelijke erkenning ervan.

Adoptie

De meest 'conservatieve' groep wil het traditionele huwelijk openstellen voor homo's en lesbiennes, als enige oplossing die garant staat voor een volwaardige opname in de maatschappij. Een middengroep wil een speciaal maar volwaardig statuut voor samenwonenden creëren, waarbij het geslacht van de partners geen rol meer speelt. Een derde groep, die door een meer algemene maatschappijkritiek gekenmerkt wordt, is tegen elke vorm van partnerregistratie gekant en beschouwt het homohuwelijk dan ook als overloperij. De koepel en officiële spreekbuis van de beweging, de FWH (Federatie van Werkgroepen Homoseksualiteit), houdt de discussie open maar betuigt steun aan elke oplossing van toenaadering vanuit de politiek, zoals de twee wetsvoorstellen. Niet altijd van harte, maar bij gebrek aan een alternatief.

Professor Senaev van het Instituut voor Familierecht aan de KU Leuven, maakt wel een duidelijke keuze. In de vorig jaar verschenen bundel 'Konkubinaat. De buitenhuwelijkse twee-relatie' pleit hij er duidelijk voor het huwelijk niet open te stellen voor koppels van hetzelfde geslacht maar wel een niet-diskriminerend alternatief te bieden, dat in juridische termen het 'homoseksuele konkubinaat' zou heten. Dit konkubinaat kent dezelfde rechtsgevolgen als het heterohuwelijk maar blijft toch duidelijk een categorie apart. Het enig belangrijk onder-

scheid blijft bestaan in de regeling voor adoptie en erfrecht.

Dat is sinds jaren een belangrijk strijdpunt voor de beweging, en zij ziet het tevens als een graadmeter voor nog doorwerkende vooroordelen tegen homoseksualiteit. Tot nog toe hebben homokoppels geen enkel recht op een of andere vorm van wettelijk ouderschap. Voorlopig kunnen enkel de biologische vader en moeder van een kind zijn officieel 'ouder' noemen, en het enige en nogal omslachtige achterpoortje hier, adoptie, is voor homokoppels uitgesloten. De twee wetsvoorstellen zwijgen hier ook over in alle landstalen. Vaak wordt gekeken naar de recent opgedoken plannen in Nederland. De parlementaire commissie Kortmann geeft in haar adviesrapport een globale herziening van de wetten op samenleven en wil komen tot een volledige gelijkstelling van de rechten van alternatieve relatievormen. Voor ouderschap wordt nog een, zij het zeer progressieve, uitzondering gemaakt. Als een van beide partners, man of vrouw, een kind inbrengt in de relatie, kan de andere via de rechtbank een vorm van ouderschap verwerven.

Priori

Een mentaliteit waar men in België nog mijlenver van af lijkt te staan, want ook Senaev maakt een kruisje over een of andere vorm van adoptierecht of ouderschap voor homokoppels. Homo's en lesbiennes van hun kant beroepen zich hier eensgezind op het niet-diskriminatiebeginsel en blijven zich afvragen op welke wettelijke grond daar in dit geval van afgeweken wordt. De wetgever pleegt zich hiervoor wel eens te beroepen op wetenschappelijk onderzoek, dat er aan twijfelt of een kind kan opgroeien tussen twee ouders van hetzelfde geslacht. Heterokoppels die een kind willen adopteren worden weliswaar ook aan strenge kwalificaties onderworpen maar het verschil ligt in het a priori afwijzen van elke aanvraag, op principiële gronden. Trouwens, alleen al het feit dat naar de opvoedende kwaliteiten van het homokoppel onderzoek wordt verricht en dat dit voor de traditionele gezinsvorm natuurlijk nooit het geval was is, wijst op een fundamentele discriminatie en diepgeworteld vooroordeel.

Maud Bracke

STRIPWINKEL

GOBELIJN

MECHELSESTRAAT 35
LEUVEN

016 / 23.55.86

(advertentie)

Hedendaagse homofilms in het Stuc Van een kus ga je niet dood

Ook het Stuc draagt zijn steentje bij in de viering van 25 jaar Roze Drempel. Van dinsdag 15 tot vrijdag 18 november staan in het kunstencentrum twee films rond homoseksualiteit geprogrammeerd naast nog een trits korte video's in MTV-stijl en twee langere videofilms van Tom Kalin. Over Tom Kalin, die tevens de man is achter de grootschermfilm 'Swoon', leest u alles op de achterpagina. Maar de huidige boom in de homocinema is het werk van meer dan één cineast.

'My Own Private Idaho', 'Priscilla, Queen of the Desert' en vooral 'Philadelphia'. Films rond homoseksualiteit mogen plots voor het grote publiek en zijn zelfs in zekere mate hot en hip want winstgevend. Hoewel kenners ernstige twijfels hebben over de positieve bijdrage van vooral de laatste hier geciteerde prent in het debat over homoseksualiteit, is die aandacht alszins beter dan de diskriminerende situatie voordien. Een eeuw lang heeft de commerciële cinema homofilie doodgezwegen. Als er al een homo (m/v) in een film opdook, lette de cineast er wel op vooral geen akkuraat beeld te schetsen. Alleen komische nichten, penisnijdige lesbisch psychopaten of andere nare, gefrustreerde booswichten waren aan de orde. In zekere zin geldt dat ook nu nog. Denk aan de seriemoordenaar in Silence of the Lambs of het psychopatische verkrachtersduo in Pulp Fiction.

patroon en vervangen het door een vlekkeloos positief beeld. Een decennium later komt de eigenlijke Queer Cinema aan de oppervlakte. De cineasten verdedigen vanaf dan een meer genuanceerde visie. Homo's zijn niet langer engeltjes maar mensen van vlees en bloed, met goede en slechte kanten. Normaliteit en tolerantie zijn de sleutelwoorden en het beeld wordt diverser: het prototype homo bestaat niet, homofilie is gewoon een van de vele eigenschappen van het personage. Dat heeft ook te maken met de in die kringen populaire postmoderne en poststrukturalistische theorieën over identiteit, individualiteit en diversiteit. De doorbraak komt er vooral met de low budget-producties 'Poison' (Todd Haynes) en 'Swoon'.

De andere langspeelfilm op de affiche is verschillend van opzet. In het Duitse 'Ich bin meine eigene Frau' vertelt regisseur Rosa von Praunheim het verhaal van de travestiet Lothar Berfelde. In een van de documentaire geleende stijl, die toch de warme, menselijke toon niet in de weg staat, kijkt de kijker het ganse levensverhaal van de Berlijnse drag queen, wat meteen een eigenzinnige kijk op de hedendaagse Duitse geschiedenis oplevert.

Plagen

Ook de lange video 'Fast Trip, Long Drop' van Greg Bordowitz kan men zien als een pseudodocumentaire waarin feit en fictie worden vermengd. Die productie behandelt op kritische en ironische wijze de aidsproblematiek die overigens in geen enkele hedendaagse homofilm ontbreekt. De tweede video — 'Bust' — heeft hetzelfde onderwerp maar de toon is volledig anders. Dit is de meest extreme film. De ondertussen aan aids gestorven kunstenaar en activist David Wojnarowicz vuurt er zijn expliciete en provokatieve boodschappen op het publiek in af: 'I hate healthy people'. Op een angstaanjagend duistere manier beantwoordt hij het cynisme van de westerse, zogenaamd liberale samenleving met dezelfde wapens. Deze video is de meest duidelijke vertegenwoordiger van het nieuwe radicalisme in de homobeweging, dat zijn oorsprong vindt in de reactie op twee van de plagen die de maatschappij in het algemeen en het homoseksuele milieu in het bijzonder al zware klappen hebben toegebracht, namelijk aids en de opkomst van neokonsequenties.

Aap

De films bieden bijgevolg een uitstekende gelegenheid om deze problemen vanuit een niet alledaagse invalshoek te benaderen. Dat maakt dat die films ook relevant zijn voor een niet-homoseksueel publiek. Zowel aids als de verrechtsing zijn kwesties die dichter bij ieders bed staan — en dat mag letterlijk opgevat worden — dan algemeen gedacht wordt. Kom achteraf niet klagen dat u het niet gezien hebt.

Alexander Dhoest
Bart Eeckhout

Queer Cinema in het Stuc van 15 tot 18 november met videoclips van Tom Kalin, de video's Fast Trip, Long Drop (Bordowitz) en Bust (Morrison/Wojnarowicz) en de langspeelfilms Swoon (Kalin) en Ich bin meine eigene Frau (von Praunheim). Data en toegangsprijzen in de agenda.

Uit de studio 1 en 2 Rondom Meg Stuart

In de loop der jaren heeft het Stuc steeds geprobeerd om een podium te bieden aan jonge, beloftevolle kunstenaars. Dat in dit kader ook ruimte is vrijgebleven voor experimenteren en onderzoek bewijzen de twee 'Uit de studio'-voorstellingen van vorige week.

'Uit de studio' biedt de kijker een zicht op interessante maar ruwe werkstukjes die het resultaat zijn van de deelname van enkele artiesten aan workshops of zomerscholen. Dat opzet dient een dubbel doel. Enerzijds is dit de kunstenaar de kans geven zijn werk in een beginstadium al aan de konfrontatie met het publiek te toetsen, en anderzijds het publiek de mogelijkheid bieden een blik te werpen op het artistiek proces.

Kader

'Uit de studio 1' werd geopend door het theatergezelschap Maten, een jonge groep die tijdens het vorige seizoen werd opgericht door Waas Gramser, Kris van Trier, Guy Cassiers en Adrienne Altenhausen. Waas Gramser vertolkte 'De memoires van Stefan Czarniecki' van Witold Gombrowicz, een puntig-scherpe tekst over een Pools-joodse jongen. Vanuit een enigszins scheefgetrokken gezinssituatie (vader is Pool, moeder is joods, we staan aan de vooravond van de tweede wereldoorlog) vertelt hij zijn inzichten omtrent vrouwen, Pool-zijn en 'het grote geheim'.

Dat grote geheim dat hij gedurende zijn leven tracht te ontwaarselen en te doorbreken, behelst allerlei geheime codes die door zijn omgeving gebruikt worden en weerspiegeld zijn in het wispelturige vrouwelijke gedrag, de politiek-korrekte denkwijze en de ambigue houding van zijn klasgenootjes tegenover kikkertjes en vogeltjes. Het zijn stilzijgende overeenkomsten waar hij echter geen vat op lijkt te krijgen. De satirische tekst staat borg voor aanstekelijke humor en de ongedwongen encenering en vertolking maken van 'De memoires van Stefan Czarniecki' een boeiend stukje teater.

Door de rest van het 'Uit de studio'-programma loopt één rode draad, en dat is Meg Stuart. Meg Stuart verraste Leuven al tweemaal met spraakmakende voorstellingen als 'Disfigure Study' en 'No Longer Ready-made'. Haar creaties worden gekenmerkt door een sfeer van verlies en dood. Het lichaamswerk van de dansers overschrijft vaak de grenzen van het tot dan toe mogelijke. Stuarts werk zit vol fysieke paradoxen, die een uiting zijn van het sociale bewustzijn van de choreografe. Ze laat vereenzaamde, ontmenselijke figuren zien in een grootstedelijk kader.

Hemdje

Opvallend in haar werk is het 'harmonisch' samengaan van beweging, belichting en indringende muziekcomposities. 'Provocerend' is een la-

bel dat zijzelf zeker niet schuwt en dat in de videobeelden van 'This Is the Show and the Show Is Many Things' duidelijk tot uiting komt. Deze videocompilatie, die voor en na de voorstelling 'Uit de studio 2' werd vertoond, is een impressie van een tentoonstelling in het Museum voor Hedendaagse Kunst in Gent. Meg Stuart experimenteert hier met de nevenschikking van levenloze artefacten en echte mensen die vanuit hun nadrukkelijke aanwezigheid de toeschouwer tot voreur maken. De toeschouwer wordt rechtstreeks geraakt doorheen vreemdende beelden als in plastic verpakte zombies, een slapende klorchard in een hoek van de tentoonstellingsruimte, of een aan de muur getapt lichaam, zonder de beschermende afstand van het podium. Al deze tema's komen in meer of mindere mate terug in de creaties van 'Uit de studio'.

Stijl

Christine de Smedt, bekend van 'Les Ballets C de la B' en 'La force fait l'union fait la force, charge l', organiseerde vorige zomer in Leuven een workshop, waaruit de beste momenten werden gedistilleerd als basis voor een improvisatie voor twee dansers (Christine de Smedt en David Hernandez) en twee muzikanten (Pavel Fajt en Geert Waegeman). Net als in 'La force fait l'union' speelt de muziek een belangrijke rol maar ook nu leek deze eerder brutale effecten te beogen dan een volwaardige muzikale prestatie. De muzikanten slaagden er niet in de toeschouwer voor hun ongestructureerde eksploten te vangen. Ook in de dans kwam het onsamenhangende tot uiting, hoewel er hier en daar wel mooie momenten in de duetten te ontdekken vielen. Misschien waren enkele van deze momenten uitgewerkt boeiender geweest dan deze openvolgving van ideeën waartussen de lijn een beetje zoekgeraakt leek.

De tweede avond bood meer werk en was een resultaat van de internationale zomerschool 'Skite', waarin Meg Stuart met de dansers van 'Damaged Goods' (Florence Augendre, David Hernandez en Benoît Lachambre) op zoek gaat naar hun eigen creativiteit. Een en ander resulteerde in een choreografie van David Hernandez met Florence Augendre en Laetitia Lizé. Het is een poëtisch werkje voor drie dansers, uitsluitend gekleed in een wit hemdje, waarin Lizé opvalt door haar ongekunstelde zeggingskracht. Waar de twee anderen (vooral Hernandez zelf) zich nogal eens dreigen te verliezen in puur esthetisch vormenspel, blijkt haar beweging doorzinderd van een pure en

rechtstreekse emotie. Vooral in de contrastwerking tussen de verschillende, individuele dansstijlen ligt de kracht van deze choreografie verborgen.

Hoogtepunt van de 'Uit de studio'-voorstellingen was evenwel 'Lanolin-Danse à l'appelle' van Benoît Lachambre, gedanst met Lisa Witte (danseres bij Donald Fleming). Bij het begin van de voorstelling begint Lachambre in gebroken Frans uit te leggen hoe de creatie tot stand is gekomen, waarbij 'appuie' en 'slide' kernwoorden vormen die later in de dans gevisualiseerd zullen terugkomen.

Opgespuwd

Gaandeweg verwordt zijn monoloog echter tot een nonsensikale klankenreeks, die langzaam aan door schokkende bewegingen van hoofd en lichaam wordt bijgetreden. Dat betekenisverlies van de taal loopt als een rode draad door de voorstelling, waarin in beide dansers onverstaanbare gesprekken voeren. Daarmee wordt een verlorenheid gesuggereerd die in het vergelijkende lichaamsspel van Lachambre sterker benadrukt wordt. Hij lijkt soms wel een marionet, niet in staat om zijn eigen lichaam recht te houden. Er is echter ook hoop in de relatie tussen beide dansers: zij die hem steeds ondersteunt en opvangt, de gedeelde kussen, de gevoelige vertrouwde in hun samenspel. Lisa Witte danst een sterke, wild-schrikkende taal en zorgt misschien wel voor het mooiste moment van de voorstelling met een solodans onder een regen van zelf opgespuwd water, dat door de perfecte uitlechting een haast magisch aureool vormt.

Elke Van Campenhout

advertising

Belarussische folkloremuziek in België

Vreemde straatlopers

Op dinsdag 22 november komt de maand april naar Leuven. Krasavik, een muziekgroep die grotendeels bestaat uit studenten aan de Belarus University of Culture, bezoekt Leuven voor de tweede maal gewapend met Slavische melodieën en traditionele instrumenten.

Krasavik betekent april en is synoniem voor het moment waarop alle schoonheid openbloeit en de natuur herademt. De groep komt uit Belarus, het vroegere Wit-Rusland. De naamverandering van hun thuisland ligt hen bijzonder nauw aan het hart. Hoewel 'bela' inderdaad wit betekent, heeft 'rus' niets te maken met Rusland. Onder meer hiermee distantiëren zij zich van het sovjettijdperk.

Schuijfe

In augustus zwierven deze muzikanten al door de Leuvense straten en gaven gratis staaltjes Belarussische

muziek ten beste. Op de vraag waarom zij dat deden, antwoordde de stichter Vladimir Zenevitsj: "Het leven is een feest. Aan één carnaval per jaar heeft een mens niet genoeg." Even grijnst hij en voegt er aan toe: "Het valt natuurlijk niet te ontkennen dat het een goede vorm van reclame is."

Wervelwind

Toehoorders noemen het Slavische folkloristische muziek, de organisatoren spreken van polyfonie uit de zeventiende en achttiende eeuw. Zelf vindt Krasavik dat hun muziek niet in één schuijfe past. Wel is er een rode

draad: de origine. "Onze muziek is Europees, Slavisch en Belarussisch. Het aparte aan Belarussische muziek is het feit dat die muziek veel minder dan de rest van de Russische muziek onderhevig is geweest aan invloeden van buitenaf. De traditie heeft er de tand des tijds beter doorstaan." De liederen omvatten meerdere genres gaande van liefdesliederen en seizoenzang tot feestmuziek.

De augustusverschijning was verrassend en sfeervol. Maar ondertussen maakte de groep ook een studio-opname en die valt toch wat tegen in vergelijking met het straatconcert. De interpretaties zijn eerder eentonig en de kwaliteit wat wisselvallig. Soms virtuoos en wervelend, soms oppervlakkig. Soms meeslepend, soms gewoon slepend. Krasavik is zelf ook niet tevreden: "Wij waren moe van de reis en nogal uit de vorm. Maar wij hopen op een tweede kans."

Jammer

Wat sterk opvalt, is de stemtechniek. De klank zit nogal in de keel, in tegenstelling tot klassieke zang. "Dat is een bewuste keuze," zegt Vladimir. "Wij gebruiken eigenlijk dezelfde

techniek als de mensen die het al jaren zingen. Zo zingen de mensen op het veld tijdens de oogst. Noem het desnoods openluchttechniek."

In Belarus zijn er ingrijpende veranderingen te bespeuren in het culturele beleid. "Belarus ondergaat een ware culturele en nationalistische revival. Er zijn enkele nieuwigheden in onze wetgeving. De nieuwe grondwet bijvoorbeeld, of de taalwet. Die laatste is bedoeld om de culturele identiteit van de Belarussen veilig te stellen. Zulke zaken zijn een sterke duw in de culturele rug. En pas op, niet alleen de typisch Belarussische kultuuruitingen worden gestimuleerd. Ook die van de minderheden worden toegejuicht." De ongezonde economie zet echter een hele grote domper op het culturele entoesiasme.

Soep

Nochtans heeft de economische hervorming ook een cultuurstimulerend effect: "Door de crisis ontstonden nieuwe cultuurvormen. Die zijn sterk commercieel gericht en hebben de neiging te vervallen in oppervlakkigheid. Een jammerlijke zaak is ook de invloed van de westerse cultuur op de nieuwe vormen. Het Westen heeft veel kwaliteit te bieden. Maar de meesten onder ons kunnen die kwaliteitsproducten niet betalen. Wij worden dus vooral gekonfronteerd met de aller-goedkoopste producten van de westerse massacultuur. En dat heeft uiter-

aard geen gunstige invloed."

Naar het buitenland reizen blijft een apart probleem. "Vroeger waren we heel welkom maar konden we moeilijk weg. Nu kunnen we weg, maar zijn we minder welkom. Onze overheid maakt geen problemen meer. Maar het buitenland is niet echt bereid zijn deuren te openen. Het is nu vooral moeilijk om aan een visum te raken. Maar we hebben veel begrip voor die realiteit."

Soep

Krasavik is nu toch in België. Het valt hen sterk op dat de mensen hier veel 'verantwoordelijker' zijn. Wij leven volgens hen in vrij strenge structuren. Dat zou samenhangen met ons economisch model. "Het westerse model eist van jullie een zekere graad van ernst en plichtsbewustzijn. Jullie moeten konstant op jullie hoede zijn. Bij ons in Belarus is de mentaliteit nog helemaal anders. Die ernst vind je bij ons nog niet. En organisatorisch is het bij ons één grote soep. Wij zijn het niet gewoon de dingen efficiënt te moeten regelen er hebben geen flauw idee hoe eraan te beginnen."

Nadja Delbarre

'LIBERA ME' IN HET STUC

EEN BOEIENDE FILM OVER VRIJHEID

In de reeks 'Film op maandag' van het Stuc wordt op 21 november 'Libera me' van de Franse regisseur Alain Cavalier vertoond. Het is een nogal vreemde film. Geen duidelijke handelingslijn, geen afgeijnde hoofdpersonages, geen dialoog, geen muziek. Er zijn wel fragmentarische beelden, waaruit de kijker zelf een verhaal over vrijheid en onderdrukking kan samenstellen.

'Libera me' is een film die verleden jaar betrokken is geweest in het debat rond 'Schindler's List'. Bij alle leuke dingen die men Spielberg verweet, werd er als alternatief verwezen naar 'Libera me'. Beide films zijn bewustmakend, maar daar waar Spielberg zijn film als historische werkelijkheid presenteert, laat Cavalier bewust alle verwijzingen naar tijdelijke en ruimtelijke setting achterwege. Uit details zoals de kostumering kan je opmaken dat de film zou kunnen gaan over het Franse verzet tijdens de tweede wereldoorlog. Dat verzet was gericht tegen het regime van generaal Pétain, dat officieel kollaboreerde met de Duitse bezetter. Doordat Cavalier geen expliciete verwijzingen geeft, kan je de thematiek ook ruimer bekijken. Je ziet zodoende een film die gaat over vrijheid en onvrijheid, over verzet tegen de terreur van de macht. Die terreur kan zich zowel in Frankrijk situeren als in eks-Joegoslavië of in het Chili van de jaren zeventig.

Dat alles is op een sobere maar krachtige manier in beeld gebracht. Het is niet de bedoeling van Cavalier om één groot en gestructureerd verhaal te vertellen. Zijn aandacht gaat eerder uit naar details die binnen het kader van de film een symbolische betekenis verwerven. Je ziet een hand

die zout giet in een glas wijn, het blinddoeken van een man, korte beelden van arrestaties en samenweerderige acties. Uit deze fragmentarische beelden moet de kijker zelf de rode draad spinnen. "Bij mijn films wordt de toeschouwer niet van begin tot eind bij de hand genomen. Integendeel, hij krijgt niet een zekere vrijheid van interpretatie. Ik laat iets zien, ik bouw een scène op, maar elke toeschouwer kan hier een eigen betekenis aan geven, kan mijn film zelf invullen vanuit zijn eigen persoonlijke achtergrond." En zo kan de film ook vormelijk een uiting van vrijheid zijn.

'Libera me' van Alain Cavalier wordt vertoond op maandag 21 november om 22.30 u in het Stuc, inkom 100/150 frank. Er is een inleiding door Edwin Carels, filmkritikus voor de BRTN-radio en redakteur van Andere Sinema. Die inleiding begint rond 22.10 u. 'Schindler's List' van Spielberg wordt door Historia vertoond op maandag 14 november om 19.30 u in MSI 03.18, met een inleiding door Georgi Verbeeck.

KULTUURLEVEN
MAANDBLAD VOOR CULTUUR EN SAMENLEVING

Kultuurleven houdt uw cultuur op peil. Cultuur en samenleving zijn de sleutels die toegang verlenen tot een ruime waaiar van onderwerpen.

Er is geen leven zonder cultuur

Ik neem een studentenabonnement (980 BEF, 8 nummers van telkens 96 blz.) op Kultuurleven, en ontvang het themanummer 'De school opnieuw' gratis als welkomstaeschenk.

Naam: .....

Adres: .....

Handtekening: .....

Terugsturen naar Kultuurleven, Blijde-Inkomststraat 79, 3000 Leuven (+ kopie lopende studentenkaart).

(advertentie)

Volgende week in Veto:

- Westerns
- Kringbladen (deze keer echt)
- HIV-integratiecentrum
- Kultuurwetenschapper Rik Pinxten
- Role Playing games (ook)

Cum Laude

Student Service Shop

voor uw thesissen en ander didactisch materiaal

- gebruik van PC met printer inclusief deskundige begeleiding
- kopiëren
- faxen
- inbinden
- scannings (= verwerking van uw foto's en tekeningen)
- kleurenprints
- informatica-cursussen
- shop met diskettes, informaticaboeken ...

roept prutswerk een krachtig halt toe.

Cum Laude, Diestsestraat 261, 3000 Leuven, tel. 016 / 23 18 05.

BeeldSpraak

ZEVENENTWINTIGSTE STUDENTENMARATON WIM VAN DE SPORTTAS

De zevenentwintigste studentenmaraton zal, ondanks het hertekende parkoers, niet de geschiedenis ingaan als de kleurrijkste editie. Je zou bijvoorbeeld verwachten dat studenten het wel appreciëren om hun kilometers in het avondlijk duister te vreten. Het deelnemersveld was echter niet uitgebreider dan de vorige jaren. Integendeel. Dat de studentenmaraton-nieuwe-stijl daarom niet voor herhaling vatbaar zou zijn, lijkt echter overdreven.

Het nieuwe parkoers heeft namelijk ook organisatorisch een aantal voordelen. Ten eerste passeert de marathon nu door behoorlijk wat minder gemeenten — tot vorig jaar vertrok hij in Antwerpen — wat de samenwerking met de politiediensten allicht een stuk vergemakkelijkt. Bovendien hoeft men nu niet meer te werken met busdiensten. Het parkoers meet net één halve marathon en aangezien de kwartmaraton is afgeschaft, kan iedereen dus aan het sportkot vertrekken.

Zeven jaar geleden kon de marathon nog rekenen op 2400 deelnemers en dreigde met dat hoge aantal looplustigen uit zijn voegen te barsten. Het jaar daarop besloot men om de marathon alleen nog maar open te stellen voor (oud-)studenten en personeelsleden van de KU Leuven. Dat had tot resultaat dat het deelnemersaantal inderdaad daalde en aan die trend is voorlopig nog geen einde gekomen. Dit jaar waren er opnieuw minder deelnemers dan de voorbije jaren, namelijk 651 tegenover 670 bij de vorige editie.

Dat geringe aantal hoeft echter niet te betekenen dat het nieuwe parkoers niet levensvatbaar is. Het is veel gevarieerder maar daardoor ook zwaarder. De wijde omgeving van Leuven is namelijk beduidend minder vlak dan het jaagpad langs de vaart, een groot stuk van het oude parkoers. Of dat het deelnemersaantal terug kan opkrieken zullen de volgende edities moeten uitwijzen.

Even liep het trouwens fout, letterlijk dan. De koplopers van de volledige marathon werden namelijk door een seingever de verkeerde kant uitgestuurd, maar dat was volgens die laatste omdat hij te gezagsgetrouw de raad van de arm der wet had opgevolgd. De verdwaalden werden echter snel terug op het rechte pad gezet. Meer ontstentenis was er toen een seingever op een van de kruispunten van het parkoers werd aangereden. Hij kwam er gelukkig met slechts een hersenschudding en een nachte UZ vanaf. De organisatoren nemen wel degelijk zoveel mogelijk voorzorgen om de vrijwilligers duidelijk zichtbaar te maken, maar het risico op een dergelijk voorval blijft natuurlijk groter wanneer de wedstrijd in het donker plaatsgrijpt.

Behalve mensen namen aan de marathon ook nog één kwistaks, twee rolstoelen en twee rolstoelers deel. En Wim Vanderhaeghe eindigde weer achter zijn eeuwige rivaal Michel De Ganck. Hij moet zich dus opnieuw tevreden stellen met een sporttas. Blijven proberen, wee.

(kj)

En dan de massage, je zou voor minder de benen uit je lijf lopen.

(foto Karel De Weerd)

Uitslagen

Hele marathon

- Lopers (mannen)
- 1 Eric Ronsmans 02:40:25
  - 2 James Corbeels 02:46:22
  - 3 Jan Wilmaerts 02:49:05

- Lopers (vrouwen)
- 1 Deena Scoretz 03:54:21
  - 2 Nathalie Van Turnhout 04:23:52
  - 3 Ann Lowet 05:38:31

Stappers (mannen)

- 1 Bart Vandierendonck 05:28:25
- 2 Jos Maes 05:28:26
- 3 Dries Depreitere 05:42:29

Stappers (vrouwen)

- 1 Ann Van Wauwe 07:07:35
- 2 Ine Van Broekhoven 07:07:38
- 3 Dominique Vannontfort 07:22:42

Halve marathon

- Lopers (mannen)
- 1 Bart Piersens 01:12:27
  - 2 Luc Schoeters 01:12:53
  - 3 Erwin Leesen 01:14:10

Lopers (vrouwen)

- 1 Kristien Maes 01:29:13
- 2 Lies Maeyens 01:34:41
- 3 Mieke Boeckx 01:38:02

Stappers (mannen)

- 1 Michel De Ganck 02:24:06
- 2 Wim Vanderhaeghe 02:36:04
- 3 Bart De Herdt 02:40:55

Stappers (vrouwen)

- 1 Ariane Titeca 02:45:30
- 2 Karoline Martens 02:50:22
- 3 Adinda Depauw 02:50:30

Moeten we daar nog 20 jaar tegen aankijken?

(foto Tony Meert)

Viering twintig jaar Erasmushuis

Woensdag 9 november vierde de fakulteit Letteren twintig jaar Erasmushuis. In en rond het Erasmusgebouw vielen verschillende activiteiten te beleven.

's Namiddags vanaf één uur werden de lessen op de fakulteit Letteren opgeschort. Er kon dus veel volk verwacht worden voor het Uur Cultuur waarin het E. Ysaije-ensemble werken bracht van hedendaagse, Belgische componisten, geschreven in opdracht van de fakulteit Letteren. Het ensemble kon rekenen op een driehonderdtaal aandachtige luisteraars voor zijn kamermuziek.

Ook de studentenkringen hadden een aantal activiteiten op touw gezet. De kampus van Letteren leek erdoor precies op een Vlaamse kermis. Germania had een tent opgezet om iedereen een drie uur durend muziekconcert voor te schotelen. De eerste groep op het programma, Flat Line, kwam echter veel te laat opdagen en werd afgelast. Uiteindelijk hebben de aanwezigen maar een klein uur van de muziek van The Pyre en Dimitri Vossen en zijn vibrafoon kunnen 'genieten'.

Alfa gaf de fakbar een Flintstones-look en serveerde er een oerbier om

in de juiste stemming te raken. Hun 'Gallo-Romeinse-Griekse tempel', waaraan ze om twee uur nog heftig bouwden, viel uiteindelijk kleiner uit dan gehoopt. Wegens gebrek aan tijd en aan plastic flessen. Het gebruikte totaal van 1564 flessen hadden ze gehaald uit de containers van Interleuven en verzameld op kot.

Romania vertoonde de video 'La place de l'étoile' en overrompelde je buiten met een live-versie van 'Cyrano de Bergerac'. Dat de plastische chirurgie vergevorderd is, werd duidelijk na het zien van Cyrano's vrijwel normale neus. Wie zich wilde vereeuwigen op foto met het Erasmusgebouw op de achtergrond en een geschiedenisrijke cocktail in de hand, moest dan weer bij Historia zijn.

In de hal van het Erasmusgebouw genoot een schaars maar duidelijk overentoesiast publiek van de redevoeringen van Klio-studenten, ook al was dat soms in het Grieks te doen. Kleurrijke figuren liepen er ook rond. Immers, minder geïnteresseerde luisteraars konden hun gezicht laten beschilderen door de aanwezige bodypainters. Minder moedigen hielden het bij een schildering op hun arm. De 'tableaux vivants' van Mecenasa

ren wel heel populair. Was de magische glimlach van de Mona Lisa (Da Vinci) daarvan de oorzaak, of misschien wel het naakt in 'Déjeuner sur l'Herbe' (Manet)? De 'Heilige Christophorus' (Bosch) had vermoedelijk achteraf schouderpijn, de 'Kaartspelers' (Cézanne) leken niet echt verdiept in hun kaartspel en 'Le Pen-seur' (Rodin) zat nog steeds in gedachten verzonken.

Eoos tenslotte stelde zichzelf visueel voor aan de hand van video's, kleurige voorwerpen en posters in een Arabisch, Chinees, Japans en Russisch hoekje. In samenwerking met de kringen en de fakulteit Letteren had Acco-Boekhandel een signeeractie georganiseerd. Hugo Claus tekende zijn nieuwe roman *Beilandona*.

Laatste activiteit voor de receptie was het paneelgesprek 'Weg van de Letteren'. Daarin gaven de panelleden, met onder andere schrijfster Brigitte Raskin en administrateur-generaal van de BRTN Cas Goossens, hun mening over de opleidingen binnen Letteren en de functie van de cultuurwetenschappen.

Elsy Verbiest

Debat over geëngageerde journalistiek

Op dinsdag 15 november organiseren de Universitaire Parochie (UP) en Politika in het Monseigneur Sencie-instituut (fakulteit Letteren) een debat over geëngageerde journalistiek met de journalisten Gilbert Hubert, Veerle Janssens, Gie Goris en professor Biltereyst. BRTN-radiojournalist Gui Poppe zal modereren.

Het gebeuren onder de titel 'Reaktie/redactie, een debat rond sociaal geëngageerde journalistiek', is een idee van Hilde Ingels, Chris Destoop en Els De Temmerman. De sprekers zijn ongeveer een uur aan het woord, waarna het publiek vragen mag afvuren. Een vraag die uiteraard aan bod komt, is hoe elk van de aanwezige panelleden geëngageerde journalistiek definieert. Gilbert Hubert is verbonden aan de buitenland-redactie van De Morgen. Veerle Janssens werkt voor De Standaard waarvoor ze gedegen artikelen over vrouwenmeta's, bedelaars en daklozen schreef. Problematisch rond ontwikkelingslanden is het stokpaardje van Gie Goris die zich journalistiek uitleeft bij Wereldwijd, een maandblad rond evangelisatie en ontwikkeling.

Het debat heeft de geschreven pers als vertrekpunt maar later op de avond kan het gesprek zich naar de audio-visuele media verleggen. De thematiek zal zich kristalliseren rond vragen over objectiviteit, geëngageerde en manipulerende journalistiek. Tevens passeren de beperkingen van de journalist tegenover de commercialiteit van zijn product en de druk van de sensatiebladen de revue. Een korte verwerking uit naam van Politika en UP gaat aan het debat vooraf. Hilde Ingels zal hierbij de groei van het initiatief schetsen.

(fv)

'Reaktie/redactie, een debat rond sociaal geëngageerde journalistiek' vindt plaats op dinsdag 15 november om 20.00 u in MSI 03.38, 70/80 frank.

BENT U PROFESSOR

ASSISTENT

LERAAR OF

STUDENT?

Aarzel niet!

Neem nu een voordelig abonnement voor minder dan 20 frank per dag!*

Voor meer informatie:

De Financieel-Economische Tijd
Posthoflei 3 bus 9 - 2600 Berchem
Tel. (03) 286 0 306 - Fax (03) 286 0 300

Voor kennis van Zaken.

*Jaarabonnement: 4.950,- fr. i.p.v. 8.250,- fr.

(advertentie)

Met zijn film 'Swoon' forceerde Tom Kalin de doorbraak naar een ruimer publiek voor zichzelf en voor de hele homocinema. De film grijpt terug naar de beruchte Leopold-Loebmoordzaak uit 1924, die ook al het uitgangspunt was voor de Hitchcock-klassieker 'Rope'. Twee studenten brengen een dertienjarig knaapje om het leven zonder aanwijsbaar motief. De twee worden van de galg gespaard wanneer ze homofiel blijken, wat voor het gerecht als bewijs geldt voor hun ontoerekeningsvatbaarheid. Voor Kalin is dat gegeven de aanleiding om een mooie, in zwart-wit gestileerde fabel te vertellen over passie, macht en hysterie.

Maar 'Swoon' is niet zijn eerste wapenfeit. Voordien vergaarde de sympathie en bescheiden kunstenaar al enige faam als videomaker. Zijn videowerk bestaat vooral uit MTV-achtige clips, waarvan eveneens een selectie in het Stuc te bekijken valt.

Illegaal

Veto: In welke zin is een moordverhaal van 1924 nog relevant, voor jou om een film over te maken, en voor ons om naar te kijken?

Kalin: «Het is nog relevant, zeker nu. Kijk naar de film 'Natural Born Killers'. Moordenaars zijn even beroemd als supermodellen, en supermodellen zijn even beroemd als acteurs, en acteurs zijn even beroemd als politici. Het is allemaal hetzelfde. De Leopold-Loebzaak is misschien een van de eerste Amerikaanse moordzaken met de gedachte dat het om een symbolische moord ging, een moord voor een idee. Voor mijn generatie was dat de Charles Mansonzaak. Vandaag is er een fascinatie voor misdaad en moord in de Verenigde Staten, en Leopold-Loeb is één van de eerste gevallen van massale publieke hysterie rond een moord.»

Veto: Het is niet de eerste verfilming van het verhaal. Er was 'Rope' van Hitchcock, en 'Compulsion' van Fleischer. Waarom vond je het nodig het nog eens te verfilmen?

Kalin: «Omdat ik geen homo's te zien kreeg in die andere films, en ik smachtte ernaar er te zien. (lacht) 'Rope' gaat niet over Leopold en Loeb. De film is ver verwijderd van de feiten. Het is niet zo'n goeie Hitchcockfilm. 'Compulsion' vind ik interessanter, want die film is onmiddellijk op de feiten gebaseerd. Die twee films verschillen echter sterk van 'Swoon'. 'Swoon' vertelt het hele verhaal vanuit het standpunt van de moordenaars. Ik nodig het publiek uit zich te identificeren met het illegale standpunt, niet dat van de wet. Geen van beide andere films volgt de moordenaars in de gevangenis, maar in zekere zin gebeuren de meest interessante zaken net daar.»

Veto: In welke mate beschouw je 'Swoon', en je werk in het algemeen, als politiek? In welke mate probeer je beelden van homo's en aids te creëren en in vraag te stellen?

Kalin: «Alle films zijn politiek. 'Teenage Mutant Ninja Turtles' ook. 'Forrest Gump' is een politieke film. Die film probeert Amerikaanse geschiedenis te herlezen vanuit een specifiek standpunt. Als je die film ziet, denk je ook niet: 'Kijk, een politieke film', maar het is duidelijk een film met een conservatief politiek gedachtegoed. De waarden liggen wel meer verborgen. De meeste Amerikaanse films zijn zeer politiek in die zin dat ze ideeën en waarden van de Verenigde Staten promoten.»

Huwen

«Ik kan niet duidelijk zeggen waarom ik 'Swoon' gemaakt heb, maar achteraf bekeken denk ik dat het te maken heeft met mijn gevoelens over aids. Ik heb minstens dertig mensen gekend die aan aids gestorven zijn. Het is verwoestend. Het is onmogelijk die ervaring te vertellen. Op een zeer indirecte manier is 'Swoon' een vorm van katarsis voor mijn woede. 'Swoon' is geen metafoor voor aids, ik denk zelfs niet dat 'Swoon' ook maar iets te maken heeft met aids. 'Swoon' gaat specifiek over de Leopold-Loebzaak. En het belangrijkste voor mij is: ik denk niet dat Leopold en Loeb homo's waren. Die term bestond in de jaren twintig niet eens, tenzij in zeer radikale kringen. Alleen mensen die Freud lezen, gebruikten het woord misschien. In Amerika zijn we tegenwoordig zo gedwongen onze identiteit te definiëren. Ik denk dat het op het moment van de moord heel gewoon was voor jonge mensen van rond de achttien jaar om te vlijen met mensen van hetzelfde geslacht, en zichzelf niet te definiëren als homo's. 'Swoon' probeert in zekere zin dat onderscheid te maken. Beiden dachten later vrouwen te huwen en eerbiedwaardige burgers te worden.»

Veto: Toch neem je als regisseur niet helemaal het standpunt van de jaren twintig in.

Kalin: «Inderdaad, in zekere zin is het bedrieglijk, want ik maak die film helemaal niet uit het standpunt van de jaren twintig. Er zijn druktoestelefoons, mensen roepen van: 'O, de film is niet helemaal historisch'. Minder vanzelfsprekend, maar even belangrijk is het feit dat ik een zwarte vrouw gecast heb in een sleutelrol, als stenografe. In Amerika konden alleen blanke mannen die positie bekleden. In de film komt er een moment dat de vrouwen gevraagd worden de rechtszaal te verlaten, wat een onmogelijk moment veroorzaakt. Mensen fixeren zich meer op de druktoestelefoons dan op die zwarte vrouw.»

Interview met cineast Tom Kalin

“Ik ben een rondtrekkende flikker, dat is mijn job”

Deze vroege worden in het Stuc enkele films en video's rond homoseksualiteit vertoond. Tom Kalin (32), de regisseur van één van die films — 'Swoon' (1991) — en van een reeks video's, kwam voor de gelegenheid over uit New York. Hij had het met Veto over zijn werk en over de homofilm in het algemeen. Maar ook over 'Natural Born Killers', aids en politiek.

«In de eerste plaats is de film geïnspireerd door het werk van Derek Jarman. Daarnaast heb ik ook geprobeerd om de zaak een beetje resonantie te geven. Ik zeg niet dat 'Swoon' een metafoor is voor de jaren negentig, maar wel dat er een soort symbolische band is. In die zin is het belangrijk te beseffen dat het over een periode gaat toen seksuele identiteit niet zo duidelijk gedefinieerd werd, en één van de sleutels om die mensen te begrijpen is je te realiseren dat ze niet dezelfde woordenschat hadden.»

Veto: Je suggereerde dat je een meer realistische versie van de Leopold-Loebaffaire wilde geven. Maar je zegt ook geïnspireerd te zijn door Derek Jarman, wiens films je toch niet realistisch kunt noemen?

Kalin: «Ik zou het woord realistisch niet gebruiken. 'Akkuraat' misschien, in termen van historisch bronnen. Maar ik ben niet echt geïnteresseerd in realisme. Want wat noem je realisme? Ik woon in de Verenigde Staten, ik kijk naar het nieuws en zie niets dat erg akkuraat is: het enige waar ik nu over hoor is OJ Simpson, ik weet niets van wat er hier gebeurt. Ik zie mijn film op geen enkele manier als historisch akkuraat in welke betekenis van het woord dan ook. Maar ik probeer dichtbij de zaak te blijven, en de mensen te verstaan via het materiaal dat achterblijft, niet vanuit een bevooroordeeld beeld van hen dat al bestelde dat ze slecht zijn omdat ze mannen zijn die vrijen met elkaar.»

Manipulatie

Veto: Is het ook om die reden dat je een documentaire stijl konfronteert met meer fiktionele elementen?

Kalin: «Daar is een praktische reden voor, omdat ik de kijker historische informatie moet geven. Daarnaast experimenteer ik graag met zwart-wit filmtechnieken. De nieuwflash is een manier om dat materiaal in de film in te lassen zonder de vloed van informatie te doorbreken. Ik zou oneerlijk zijn als ik zou zeggen dat ik de relatie tussen documentaire en narratieve film wou onderzoeken. Het is trouwens niet zo dat de documentaire meer waarheid vertelt dan de fiktiefilm. Documentaire is even manipulatie als film.»

Veto: In je video's gebruik je een heel andere stijl, een videoklipstijl die aan MTV doet denken.

Kalin: «Ook in 'Swoon' gebruik ik montage-technieken uit de videoklip. Men beschuldigt me er vaak van te mooi werk te maken. Ik ben geïnteresseerd in de manier waarop de commerciële cultuur nu een soort ingebouwde nostalgie heeft. Ik wilde iets overnemen uit het reclamedenken en een verhaal vertellen vanuit dat perspectief. Ik geloof dat muziekvideo's en re-

klamespots avant-gardecinema hebben vervangen. Spijtig genoeg smeren die films je een jeans aan, of een Nirvana-plaat, maar toch zijn ze formeel vernieuwend. In zekere zin prikkelt het mij, omdat in mijn werk de nadruk ligt op het formele, wat aanzien wordt als een oppervlakkige kwaliteit.»

Veto: Maar bereikte de film niet juist daardoor een groter publiek?

Kalin: «Zeker. Als het zo uitkomt zal ik ooit wel een Hollywood-film maken. Ik sta er niet om te springen, maar ik zie het ook niet als iets slechts. Veel mensen van mijn generatie hebben het over mediakultuur en publiciteit. Dat zijn gesofisticeerde gebieden, en om erover te spreken moet je de woordenschat die ze gebruiken overnemen. De film heeft verschillende kanten. Het

“Teenage Mutant Ninja Turtles' is een politieke film.”

is in zekere zin een klassieke kunstfilm. Ik verwijst naar Ingmar Bergman en andere belangrijke cineasten, zodat de kritici ervan hielden. Het is ook Queer Cinema ('queer' is een Engelse term die op (mannelijke) homoseksualiteit duidt, nieuwe identiteitscinema. Ook dat maakte de film gemakkelijk bespreekbaar. En ten slotte komt de film tegemoet aan de fascinatie voor misdaad. Die drie dingen zorgden voor het succes van de film.»

Veto: Zou men ook kunnen stellen dat 'Swoon' een doorbraakfilm was voor Queer Cinema in het algemeen?

Kalin: «Queer Cinema is een uitvinding van de pers. Als ik 's morgens opsta, zeg ik niet voor de spiegel: 'Jij bent een homo'. Men noemt toch ook de films van Jonathan Demme en Martin Scorsese geen Nieuwe Heterocinema? Ik begrijp wel dat we in een cultuur leven met een soort mainstream, waar iedere speciale aandacht zichzelf moet definiëren. Je moet groepeerbaar zijn voor het publiek. Maar er is een probleem. Het is een groep blanke homomannen die de zogenaamde New Queer Cinema definiëren. Dat is een beetje verdacht. Waar zijn de vrouwen? Waar zijn de homo's die niet blank zijn? Het ligt aan de manier waarop dingen gedefinieerd worden in de meest eenvoudige termen. Dan wordt je een vertegenwoordiger van een gemeenschap, zoals ik een soort spreekbuis ben voor queerness. De meeste homo's willen mij echter niet als hun spreekbuis. Ik vermoed kinderen!»

Veto: We hadden al zo'n vermoeden dat je de term Queer Cinema niet zo graag zou horen...

Kalin: «O, ik ben het al gewoon, het doet er niet toe. Ik ben een rondtrekkende flikker, het is mijn job, het is een van mijn bezigheden. Het zou onoprecht zijn als ik zou doen alsof ik niets begriep van die rol. Het is een deel van wat men eist dat ik doe. Wel, ik zal het spel meespelen. Ik zal die rol spelen, maar ook van de gelegenheid gebruik maken om de hele gedachte te doen eksploderen. Om eerlijk te zijn: mijn identiteit heeft meer te maken met klasse dan met seksualiteit.»

Veto: Zit er in de zogenaamde Queer Cinema geen eenheid...

Kalin: «Niemand van ons aanvaardt de term. We verwerpen hem allemaal.»

Veto: Maar zit er geen eenheid in dat niet aanvaarden van etiketten, in het nastreven van meer diversiteit, om ook vrouwen en zwarten in de films te betrekken?

Kalin: «Ja, dat is de meeste specifieke definitie van Queer Cinema. 'Queer' is een woord dat opgenomen werd om de traditionele opdeling volgens geslacht ongedaan te maken, met de bedoeling een samenhangende politieke beweging te creëren. Dat komt gedeeltelijk voort uit aids-activisme, want een aantal van de belangrijkste mensen daar waren lesbiennes. Dan is er ook de kwestie rond geslacht. Travestieten en transeksuelen werden gewoonlijk niet tot de homogemeenschap gerekend. Idem met niet-blanken. Met de term 'queer' werd er een optimistische poging ondernomen om die allemaal samen te brengen in één politieke beweging. Dat is een prachtige idee, maar er is nog een lange weg te gaan, dat woord vindt ons niet opnieuw uit. Ik kan niet echt genieten van mijn sekses als ik rond me kijk en zie dat de enige mensen die het ook gemaakt hebben ook blanke mannen zijn.»

Veto: Distantieer je je bewust van de vraag naar positieve beelden vanuit de homobeweging?

Kalin: «O ja, natuurlijk. Wanneer ben ik een positief beeld? Als ik een maatpak draag en gedurende dertig jaar met dezelfde man getrouwd ben? Nooit van mijn leven. Ik geloof niet dat heteroseksualiteit de enige superieure norm biedt wat relaties betreft. Ik geloof niet in huwelijk en monogamie als de absoluut ideale relatievorm. Ik vind het ongelooflijk pretentius dat de homobeweging wil beslissen wat een positief beeld is. Ik kan niet spreken voor iemand anders.»

Kannibalen

Veto: Denk je dat de vergrote aandacht voor homo-films sinds 'Swoon' een blijvende tendens is?

Kalin: «Ik wil er de nadruk op leggen dat dit alles door de markt bepaald wordt. Dat is alles. Je mag je er niet toe laten verleiden te denken dat er een grotere culturele ommekeer bezig is. Hollywood, en zelfs het onafhankelijke filmcircuit, zijn echt in geld geïnteresseerd. Als een film over kannibalen veel geld opbrengt, dan gaan we veel films over kannibalen zien.»

Alexander Dhoest

Barth Eeckhout

Dinsdag 15 november om 20.00 u programmeert het Stuc een videoprogramma met werk van Tom Kalin, 100/150 fr. Twee daarvan worden in wereldpremière vertoond. 'Swoon' kan je in het Stuc zien op dinsdag 15 en vrijdag 18 november, telkens om 22.30 u, 100/150 fr. Op dinsdag zal de regisseur zelf aanwezig zijn om zijn werk voor te stellen.

“Mijn identiteit heeft meer te maken met klasse dan met seksualiteit”

(foto Karel De Weerd)